

*1.pielikums Mārkalnes pagasta 2003.gada 27.oktobra
saistošajiem noteikumiem Nr. 10
„Par Alūksnes rajona Mārkalnes pagasta
teritorijas plānojumu”
(Sēdes prot. Nr. 16;1p.)*

Mārkalnes pagasta teritorijas plānojums

Pirmā daļa Apraksts

SATURS

Ievads	4
Teritorijas plānošanas likumā noteiktie pamatprincipi	4
Mārkalnes pagastu raksturojošās iezīmes	5
Vīzija. Mārkalnes pagasts 2015. gadā	7
1. PĀRSKATS PAR ESOŠO SITUĀCIJU.	9
1.1. Dabas apstākļu un resursu raksturojums.	9
1.1.1. Pagasta ģeoloģiskā uzbūve un reljefs	9
1.1.2. Klimats.	9
1.1.3. Virszemes ūdeņi.	10
1.1.4. Derīgie izrakteņi	10
1.1.5. Augsnes	11
1.1.6. Mežu resursi	11
1.1.7. Pazemes ūdens resursi	12
1.2. Vides situācija	14
1.2.1. Gaisa kvalitāte	14
1.2.2. Ūdens kvalitāte	14
1.2.3. Ūdensapgāde, kanalizācija, notekūdeņu attīrīšana	15
1.2.4. Sadzīves atkritumu apsaimniekošana	15
1.2.5. Piesārņotās teritorijas	16
1.2.6. Galvenie uzdevumi vides situācijas saglabāšanā un uzlabošanā	17
1.3. Kultūras un dabas mantojums	17
1.4. Zemes izmantošanas struktūra	18
1.5. Zemes īpašumu struktūra	19
1.6. Iedzīvotāji un apdzīvojuma struktūra	19
1.7. Demogrāfiskā situācija	19
1.8. Ceļi un transports	20
1.9. Inženiertehniskās apgādes tīkli un komunikācijas	21
1.9.1. Elektroapgāde	21
1.9.2. Telekomunikācijas	22
1.9.3. Siltumapgāde	22
1.10. Mājoklis	22
1.11. Pierobežas josla	22

2. TERITORIJAS PLĀNOTĀ (ATĻAUTĀ) IZMANTOŠANA	24
2.1. Lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas ciemu robežās	25
2.2. Lauksaimniecības zemes (ārpus ciemiem)	25
2.3. Mežsaimniecībā izmantojamās teritorijas	26
2.4. Ūdenssaimniecībā izmantojamās teritorijas	26
2.5. Plānotās teritorijas atpūtai, rekreācijai ciemu robežās	27
2.6. Plānotās teritorijas atpūtai, rekreācijai (ārpus ciemiem)	27
2.7. Derīgo izrakteņu atradnes	28
2.8. Rekultivējamās teritorijas	28
2.9. Darījumu iestāžu un sabiedriskas nozīmes objektu apbūves teritorijas	28
2.10. Ražošanas un tehniskās apbūves teritorijas	29
2.11. Inženierbūvju teritorijas	29
2.12. Daudzdzīvokļu dzīvojamās apbūves teritorijas	29
2.13. Savrupmāju apbūves teritorijas	29
2.14. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.	30
3. AIZSARGJOSLAS	36
3.1. Vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas	36
3.2. Eksploatācijas aizsargjoslas	41
3.3. Sanitārās aizsargjoslas	47
3.4. Aizsargjoslu uzturēšana	48
4. TURPMĀKĀ PLĀNOŠANA	48
5. TERITORIJAS PLĀNOJUMA PĀRSKATĪŠANA UN GROZĪŠANA	51
IZMANTOTĀ LITERATŪRA	52

IEVADS

Mārkalnes pagasta teritorijas plānojums ir tiesisks pamats pagasta teritorijas izmantošanai turpmākajos 12 gados un nosaka teritorijas atļauto izmantošanu un izmantošanas ierobežojumus. Teritorijas plānojuma prasības ir saistošas, izstrādājot detālplānojumus un uzsākot jebkuru zemesgabalu sadalīšanu, apvienošanu un robežu pārkārtošanu, būvprojektēšanu un būvniecību (arī esošo būvju renovāciju, rekonstrukciju un restaurāciju, teritorijas labiekārtošanu, rekultivāciju, meliorāciju, zemes transformāciju (pārveidošanu), zemes dziļu izmantošanu un citu saimniecisko darbību Mārkalnes pagasta teritorijā.

TERITORIJAS PLĀNOJUMA IZSTRĀDĒ IR IEVĒROTI TERITORIJAS PLĀNOŠANAS LIKUMĀ NOTEIKTIE PAMATPRINCIPI

Ilgspējīgas attīstības princips - Mārkalnes pagasta teritorijas plānojuma izstrādē galvenā uzmanība vērsta uz dabas vides, kultūrvides, resursu un saimnieciskās darbības sabalansētu attīstību.

Interesū saskaņotības princips – teritorijas plānojums izstrādāts, ievērojot zemes izmantošanas un lietošanas, vides aizsardzības u.c. likumdošanā noteiktās prasības, ņemot vērā esošās nacionālās programmas un nozaru attīstības plānus, valsts institūciju sniegtos nosacījumus, kā arī ietverot pašvaldības, uzņēmēju un iedzīvotāju paustos viedokļus.

Nepārtrauktības un pētniecības princips – teritorijas plānojums izstrādāts, ņemot vērā pagasta teritorijas zemes ierīcības materiālus, apdzīvoto vietu (ciemu) ģenerālplānus, meliorācijas plānus, mežu ierīcības plānus, Mārkalnes pagasta skarošu projektu, izpētes darbos paustos secinājumus un ieteikumus teritorijas izmantošanai.

Atklātības princips – plānojuma izstrādes laikā, sākot ar plānojuma procesa uzsākšanu, tiek nodrošināta iedzīvotāju informēšana un dotas iespējas izteikt savus viedokļus un priekšlikumus.

Mērķis - veicināt Mārkalnes pagasta teritorijas līdzsvarotu attīstību, resursu racionālu izmantošanu, vides aizsardzības un ekonomisko interešu sabalansētību, nodrošinot kvalitatīvu dzīves vidi pagasta iedzīvotājiem un sabiedrībai kopumā, vienlaicīgi garantējot zemes īpašnieku un lietotāju tiesības izmantot un attīstīt savu īpašumu vai lietošanā nodoto zemi saskaņā ar teritorijas plānojuma nosacījumiem.

MĀRKALNES PAGASTU RAKSTUROJOŠAS IEZĪMES

Mārkalnes pagasta teritorija ir 12338 ha, 2002.gada 1.jūlijā Mārkalnes pagastā bija 502 iedzīvotāji.

Ģeogrāfiskais novietojums – Mārkalnes pagasts atrodas Alūksnes augstienes Vaidavas pazeminājumā un Malienas paugurainē, robežojas ar Jaunalūksnes pagastu, Ziemeļu pagastu, Pededzes pagastu, Igaunijas Republiku un vienā punktā saskaras ar Krievijas Federācijas teritoriju.

Ceļi – Mārkalnes pagasta teritorijā ir I šķiras autoceļš P 40 Alūksne – Zaiceva 0,8 km; II šķiras autoceļi: V 386 Alūksne – Ziemeļi – Veclaicene 2,9 km; V 389 Lāzberģis – Šļukums 3,5 km; V 390 Kolbergis – Ponkuļi 15,5 km; V 391 Mārkalne – Augure 8,4 km; V 392 Klimentīne – Akaviņas 3,9 km un pašvaldības autoceļi.

Zemes izmantošanas struktūra – 3619,7 ha lauksaimniecībā (l/s) izmantojamās zemes, 7322,4 ha meži, 239,7 ha krūmāji, 514,3 ha purvi, 202,5 ha zeme zem ūdeņiem, 439,4 ha pārējā platība.

Lauksaimniecībā izmantojamās zemes – l/s izmantojamo zemju auglība Mārkalnes pagastā ir 31 balles; 1723 ha, t.i. 14% l/s izmantojamo zemju ir meliorētas – t.i. auglīgākas, līdzinākas. Vidējā zemes kadastrālā vērtība Mārkalnes pagastā ir 87 Ls/ha.

Meži – mežiem klāti aptuveni 59% pagasta teritorijas. Valsts meža zeme ir **1819,4** ha, pārējo īpašnieku un lietotāju pārziņā - **5709,4** ha meža zemes.

Zemes reformas gaita – zemes reformas gaitā pagasta teritorijā izveidojušies 633 zemes īpašumi un lietojumi. Mārkalnes pagasta padomei pieder 88,2 ha zemes, valstij pieder 1649,6 ha zemes.

Apdzīvojuma struktūra - Mārkalnes pagastā ir zems iedzīvotāju blīvums – 4.1 uz km². Tas ir ievērojami zemāks, salīdzinot ar vidējo iedzīvotāju blīvuma rādītāju Latvijas pagastos, kas 2002.gadā bija 12,0 iedzīvotājs uz km². Lielākā daļa iedzīvotāju dzīvo Mārkalnē.

Iedzīvotāju migrācija – pēdējo 4 gadu laikā uz pastāvīgu dzīvi iebraukušo iedzīvotāju skaits sastāda – 125; savukārt izbraukušo iedzīvotāju skaits – 135.

Uzņēmējdarbības aktivitāte – 2002.gada sākumā Mārkalnes pagasta teritorijā reģistrētas 108 zemnieku saimniecības.

Pašvaldības finansiālais stāvoklis – salīdzinot 1999.gada ieņēmumus ar 2001.gada ieņēmumiem, noticis palielinājums par 26089 Ls. Tas izskaidrojams ar to, ka skolotāju algas tiek ieskaitītas pašvaldības budžetā (17989 Ls), kā arī gan ar nodokļu ieņēmumu, gan nenodokļu maksājumu palielinājumu, gan arī mērķdotāciju saņemšanu sociāli ekonomiskās programmas un teritoriālplānojuma izstrādei. Palielinājušies ieņēmumi no iedzīvotāju

ienākuma nodokļa (par 5324 Ls). Maksājumi par budžeta iestāžu sniegtajiem pakalpojumiem 1999.gadā ir 652Ls; 2001.gadā 961 Ls. Pārējie nenodokļu ieņēmumi palielinājušies par 2751 Ls.

Ja mēs salīdzinām budžeta izdevumus, tad 2001.gadā tie attiecīgi ir palielinājušies par 26024 Ls, salīdzinot ar 1999.gadu.

2001.gadā izdevumi izpildvaras institūcijām sastādīja 22.9%, 1999.gadā 29.4% no visiem pašvaldības izdevumiem. Strauji pieauguši izdevumi izglītībai 2001.gadā (par 18552 Ls, salīdzinot ar 1999.gadu). Veselības aprūpes izdevumu īpatsvars budžetā 1999.gadā bija 4.7%, 2001.gadā 4.0%. Sociālās apdrošināšanas un sociālā nodrošinājuma izdevumi ir palielinājušies par 177 Ls. Dzīvokļu un komunālo izdevumu īpatsvars 1999.gadā bija 6.8%, 2001.gadā 4.7%. Brīvā laika, sporta, kultūras un reliģijas izdevumu īpatsvars 1999.gadā 7.9%, 2001.gadā 9.3%.

VĪZIJA

Mārkalnes pagasts 2015.gadā.

Mārkalnes pagasta teritorija attīstās līdzsvarojot sociālās un ekonomiskās attīstības procesus. Ekoloģiski tīra vide, sakopta un neaizaugusi ainava, daudz dabīgo pļavu un ganību. Pagasts ir pazīstams kā aktīvā tūrisma, medību, sēņošanas un ogošanas teritorija. Ir izveidota kooperācija lauksaimniecībā un tūrismā. Daudzveidīgs darba piedāvājums. Pieaug pagasta pašvaldības un iedzīvotāju ienākumi no ārējo investoru radītajām darba vietām.

Sadarbība starp pašvaldībām, valsts iestādēm, uzņēmējiem, iedzīvotājiem un sabiedriskajām organizācijām ir nodrošinājusi pašvaldības teritorijas veiksmīgu attīstību. Resursu racionālas izmantošanas rezultātā ir uzlabojusies infrastruktūra, pakalpojumu kvalitāte, vietējo sociālo dienestu darbība, informācijas tehnoloģijas.

Mārkalnes pagasts ir teritorija, kurā attīstās lauksaimniecība (gan tradicionālā, gan netradicionālā), tūrisms, transporta pakalpojumi un kokapstrāde. Līdztekus ekonomiskajai izaugsmei uzlabojas sociālie pakalpojumi, aktivizējas kultūras dzīve, paaugstinās vispārējais iedzīvotāju izglītības līmenis, uzlabojas demogrāfiskā situācija. Sociālā un veselības aprūpe ir kvalitatīva un pieejama. Attīstītā saimnieciskā darbība, komunikāciju sistēmas kvalitātes uzlabošana un mērķtiecīgs pašvaldības darbs teritorijas mārketingā radījis uzņēmējdarbībai un investīcijām labvēlīgu vidi. Bezdarba līmenis Mārkalnes pagastā nepārsniedz 5% no ekonomiski aktīvo pagasta iedzīvotāju skaita. Pamatojoties uz pagasta esošajām dabas un kultūrvēsturiskajām vērtībām sadarbībā ar apkārtējām teritorijām pakāpeniski attīstās tūrisma nozare kā komplekss piedāvājums viesiem un atpūtniekiem.

Teritorija ir sakopta, ir rekultivētas un apsaimniekotas bijušās izgāztuves, grausti, citas degradētās teritorijas. Sekmīgi saglabāta kultūrvide.

Aktīva saimnieciskā darbība, Latvijas valsts un Eiropas Savienības politika un lauku uzņēmējiem pieejamie konsultatīvie pakalpojumi uzņēmumu vadībā un mārketingā nodrošina lauksaimnieciskās produkcijas un ražošanas attīstību, kā arī nosaka atsevišķu lauku saimniecību specializāciju un savstarpējo kooperāciju, kā arī nepieciešamo projektspēju.

Vides aizsardzības pasākumu integrācija ražošanas, saimnieciskajā un cita veida darbībā nodrošina vides kvalitātes saglabāšanos. Pateicoties vides izglītības pasākumiem, paaugstinās cilvēku apziņa un tiek izprastas dabas vērtības.

Attīstīts ceļu tīkls ar kvalitatīvu segumu, kā arī sabiedriskā transporta nodrošinājums dod iespēju iedzīvotājiem izvēlēties pakalpojumus saņemšanas un darba vietas gan Mārkalnē, gan citu pašvaldību teritorijā, Mārkalnes pagastu izvēloties par savu dzīves vietu. Mārkalnes pamatskolas sniegtās izglītības raksturīgākās iezīmes ir kvalitāte, zināšanu pielietojamība, konkurētspēja Latvijā un ārzemēs. Skolā iegūtās zināšanas un prasmes sagatavo jauniešus

darbam esošajā sociālekonomiskajā situācijā, nodrošina augstu konkurētspēju darba tirgū. Pēc studijām augstskolās daļa jauniešu atgriežas Mārkalnes pagastā, kur ir viņu izglītībai un vēlmēm atbilstošs darba piedāvājums.

Sabiedrības plaša iesaistīšana vietējās pārvaldes procesos, kā arī informēšanas un izglītošanas pasākumi nodrošina sociālās aktivitātes un demokrātijas procesu pilnveidošanos.

Veiksmīga attīstības programmas realizācija nosaka Mārkalnes pagasta ilgtspējīgu un sabalansētu attīstību, kā arī iedzīvotāju labklājības līmeņa pastāvīgu paaugstināšanos.

1. PĀRSKATS PAR ESOŠO SITUĀCIJU.

Mārkalnes pagasta teritorijas plānojumā sniegts īss pārskats par pagasta teritorijas izmantošanu. Izvērsti situācijas raksturojums ir ietverts Mārkalnes pagasta attīstības programmā.

1.1. Dabas apstākļu un resursu raksturojums.

1.1.1. Pagasta ģeoloģiskā uzbūve un reljefs

Mārkalnes pagasts atrodas Alūksnes augstienes Vaidavas pazeminājumā un Malienas paugurainē. tas atrodas Alūksnes rajona Z daļā un robežojas ar Igaunijas Republiku, Jaunalūksnes, Pededzes un Ziemeļu pagastiem, kā arī vienā punktā ar Krievijas Federatīvo Republiku. Attālums līdz rajona centram 15 km.

Virsmas augstums visā teritorijā sasniedz 170 – 180 m vjl., Mārkalnes apkaimē 197,7 m, pie Lukumieša ezera – 196 m un 203,6 m vjl., daudzi pauguri tiek dēvēti par kalniem - 140 m vjl. Pamatiežus sedz 50 – 80 m biezi kvartāla nogulumu: vietām to biežums sasniedz 90 – 100 m. Augstienes malās nogulumu biežums samazinās līdz 30 – 40m. Lielāko kvartālu nogulumu daļu veido ledāja un tā kušanas ūdeņu nogulumu (zvīņveida pamatmorēnas mālsmilts un smilšmāls, fluvioglaciāls¹ smilts un grants oļu materiāls, limnoglaciāli² māli un aleirīti).

1.1.2. Klimats.

Alūksnes rajons ir aukstākais un mitrākais rajons Latvijā³. Rajona klimats veidojas atkarībā no augstienes paugurainā reljefa, radot pārmērīga mitruma apstākļus.

Alūksnes augstienē nokrišņu daudzums sasniedz 700 – 800 mm gadā, bet mitruma iztvaikošana ir tikai 400 mm. Piegulošajās zemienēs nokrišņu ir mazāk – 550 – 650 mm. Augstienes nogāzēs retāk atkārtojas pērkons un lietusgāzes, bet migla ir vērojama biežāk. Ievērojams ir apmākušos dienu skaits.

Sniega segas biežums rajona centrālajā daļā sasniedz 50 cm, bet piegulošajās zemienēs – 25 – 30 cm. Sniega ūdens krājumi augstienē pārsniedz 100 mm. Sniega sega izveidojas novembra vidū un saglabājas līdz marta beigām. Arī ezerus ilgāk kā citur Latvijā sedz ledus.

Kopumā rajonā valdošie ir DR un R vēji, kas nes mitras gaisa masas. Vasarā ir bieži negaisi. Alūksnes augstienei raksturīgs lielāks vēja ātrums.

Janvāra vidējā gaisa temperatūra ir -7°C , jūlija $+16,5^{\circ}\text{C}$. Alūksnes augstienē temperatūra ir par 0,5 grādiem zemāka kā piegulošajās zemienēs.

¹ fluvioglaciālie nogulumu – tekošo ledāju kušanas ūdeņu akumulatīvie veidojumi

² limnoglaciālie nogulumu – ledāju kušanas ūdeņu baseinos nogulsņējušies smilšaini un mālaini saneši

³ Alūksnes rajona teritorijas plānojums. 2000.gada oktobris.

1.1.3. Virszemes ūdeņi.

Mārkalnes pagasts bagāts ezeriem, lielākie no tiem ir Lukumietis (Lūkumītis, Lukumiešu ezers); platība 51,5 ha, vidējais dziļums 1,9 m, lielākais dziļums – 2,8 m). Līcainais ezers ar pārsvarā zemiem applūstošiem krastiem ir ļoti aizaudzis, to apņem kūdrāji, tuvumā meži, no ezera iztek Vaidavas pieteka Melderupīte (Lukumiešu strauts). Mazi ezeriņi ir Mellīšu ezers (Mellītis 4,9 ha), Mudenieks (Mudinīks 3,8 ha), Lielais Vārnu (Vornu) ezers (3,1 ha), Sīļu ezers (Seiļu ezers, Sīlis 3,3 ha), Cīrtis (3 ha), Meistara ezers (Meistarītis 2,2 ha), Mazais Vārnu (Vornu) ezers (1,4 ha), Tubuļa ezers (Tubulītis 1 ha), Puntucis (0,8 ha), Enču ezers (daļa 0,7 ha), Kunnāls (0,4 ha), Mazais Mallītis (0,3 ha). Ezeri bagāti ar zivīm, tajos mīt arī zandarti, līņi, foreles, zuši.

Mārkalnes pagasta padomei pieder 400 m plata Alūksnes ezera piekrastes josla. Alūksnes ezera krasta līnija Mārkalnes pagastā ir 2,48 km. Daļa ezeru starppauguru ieplakās ir aizauguši un veido nelielus purvus. Kāmaņu (Komeņu) purvā ietilpst Baltais purvs (platība 74 ha) – pārejas un augstais purvs, 54,2 ha tajā aizņem dzērvenāji, ligzdo zivjērglis; vēl ir Nabas (Nobas), Zamanu, Oksessila purvs, Sudrabpurvs.

Pagasta garākā upe ir Pededzes labā pieteka Akaviņa - 19,49 km. (Volkova; iztek no Lautri ezera Igaunijā, garums – 22 km), ļoti līkumaina, gultne daudzviet regulēta. Gar pagasta R malu plūst Vaidava – Mustjegi kreisā pieteka. Laikupīte - kopgarums 10,75 km, pagasta teritorijā sastāv no desmit posmiem kopgarumā - 7,56 km. Mazākas upītes ir Vornupīte, Maltupīte, Melderupīte, Spindzeļgrāvis, Krutupīte, Medņupurva strauts.

1.1.4. Derīgie izrakteņi

Derīgie izrakteņi iedaļās divās grupās:

- cietie derīgie izrakteņi (degošie izrakteņi un dabīgās būvmateriālu izejvielas);
- šķidrie derīgie izrakteņi (pazemes saldūdeņi un minerālūdeņi).

Alūksnes augstienē pārsvarā sastopamas nelielas zemā tipa kūdras iegulas, retāk augstā un gandrīz izpaliek pārējā tipa iegulas. Zemā tipa purvus pārsvarā veido koku, koku – grīšļu un grīšļu kūdra, kuras sadalīšanās pakāpe ir 20 – 50%, pelnainība – 6,7 – 24,1%, bet dabiskais mitrums svārstās no 78,0 līdz 90,0%.

Mārkalnes pagastā derīgie izrakteņi ir **kūdra, grants, smilts un sapropelis**; izpēte veikta tikai Noriņu smilts karjerā (krājumi 80 tk m³).

Atradne	Pašvaldība	Biezums (m)		Krājumi (tūkst.m ³)
		segkārtā	derīgā slāņkopa	
Vuķi	Mārkalne	1,0	4,1	900,0
Mārkalne	Mārkalne	-	6,4	102,4
Noriņas	Mārkalne	nav ziņu	nav ziņu	80

Tabula Nr. 1 Smilts atradņu raksturojums.

Mārkalnes pagastā sapropēja iegulas apzinātas Lukumieša ezerā. Prognozēti celtniecības smilšu krājumi.

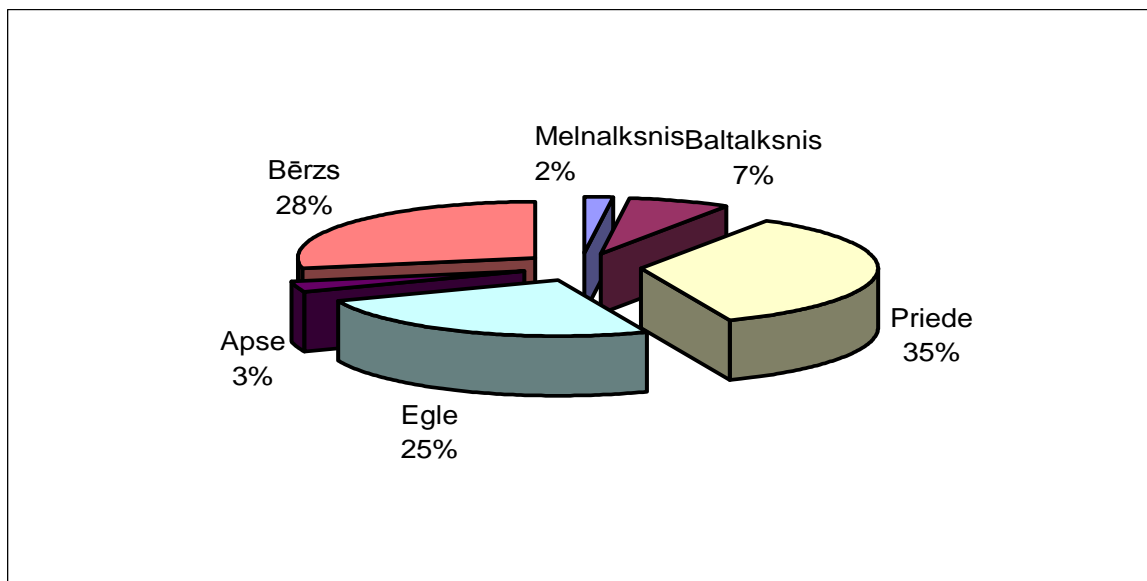
1.1.5. Augsnes

Alūksnes augstiene ietilpst vēsajā Alūksnes augstienes agroklimatiskajā apakšrajonā. Te augsnes vērtējamās pārsvarā kā mēreni mitras smilšmāla augsnes. Saposmotais reljefs nosaka dažādu augsnes cilmiežu izplatību nelielās teritorijās. Pārsvarā sastopamas daļēji un vidēji iekultivētas vāji un stipri podzolētas augsnes, nedaudz arī velēnu glejaugsnes, kūdrainā podzolētā glejaugsne, kā arī purvu augsnes. Vietām augsnes ir erodētas – veidojas gravas. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes aizņem 29% Mārkalnes pagasta teritorijas.

1.1.6. Mežu resursi

Mārkalnes pagastā kopumā mežiem klātas aptuveni 59% pagasta teritorijas. Uz 03.03.2003. Mārkalnes pagastā meža apsaimniekotāju skaits bija **431**; Valsts meža zeme - **1819,4** ha, pārējo īpašnieku un lietotāju pārziņā - **5709,4** ha meža zemes.

Mežu pamatsugas, kas veido klimatiskajiem un augsnes apstākļiem piemērotas pamataudzes, ir egle, priede, liepa, osis. Nocērtot pamataudzi, mežu atjaunošanās notiek ar sekundāro sugu kokiem: bērzu, apsi, baltalksni. Vides piesārņojuma un cilvēku darbības ietekmē skujkoku meži pārveidojas audzēs ar platlapju mežu elementiem.

Attēls Nr. 1 Meža zemju sadalījums pa valdošajām koku sugām

Mežu sanitāro stāvokli nosaka koku slimību, meža kukaiņu un citu bojājumu raksturs un izplatība. No koku slimībām konstatētas priežu mizas rūsa, priežu skujbire, priežu stumbru piepes. Mežos ir konstatēti kukaiņi, kas ietekmē veselo koku augšanu: priežu un egļu smecernieki, priežu un egļu mizgrauži, lūksngrauži, sakņgrauži, zāglapsenes, sprīžmeši, egļu mūķene.

Meži tiek izmatoti kokmateriālu sagatavošanai, otrkārtējo mežmateriālu ieguvei, meža blakusizmantošanai, sporta un kultūras pasākumiem, medībām.

1.1.7. Pazemes ūdens resursi

Pazemes saldūdeņi ir galvenais ūdensapgādes avots. Saldūdens krājumi koncentrēti nogulumiežu segas augšējā daļā, galvenokārt augš – un vidusdevona nogulumu ūdens horizontos, kā arī kvartāra nogulumos.

Iedzīvotāji pārsvarā izmanto kvartāra nogulumu gruntsūdeņus. Tie iegūti nelielā dziļumā un ir viegli pieejami ekspluatācijai. Galvenie ekspluatējamie horizonti ir gruntsūdeņu, vāji caurlaidīgi morēnas nogulumu ūdens horizonti. Retāk izmanto starpmorēnu un augšdevona nogulumu ūdens horizonti.

Mārkalnes pagasts līdzīgi kā visa rajona centrālā daļa izmanto Daugavas horizonta pazemes ūdeņus.

Ūdens horizonts	Iegulas dziļums (m)	Urbuma dziļums (m)	Pazemes ūdeņu līmeņi no zemes virsmas (m)	Urbumu ražīgums (l/s)	Ūdens mineralizācija (g/l)
Daugavas (augšējā daļa)	62 - 65	69 - 75	15,5 – 17,5	6 - 12	0,3 – 0,4
Daugavas (apakšējā daļa)	69 - 70	94 - 96	18,5 – 29,5	1 - 5	1,1 – 1,5

Tabula Nr. 2 Ūdens horizontu raksturojums

Kaptāžas ierīces ir artēziskie urbumi. Urbumu ūdeņi neatbilst standartiem dažos organoleptiskajos rādītājos. Galvenokārt tie saistīti ar dzelzs saturu ūdenī, kā arī ar kopējās cietības rādītājiem.

Komponenti	Norma (mg/l)	Saturs
Toksiskie rādītāji		
Alumīnijs	0,5	0,2 – 0,4
Berīlijs	0,002	nav noteikts
Molibdens	0,25	0,0
Arsēns	0,05	0,0 – 0,01
Nitrāti	45	0,0 – 2,0
Poliakrilamīds	2,0	
Svins	0,03	0,0 – 0,025
Selēns	0,001	0,0
Stroncijs	7,0	
Fluors	1,2 – 1,5	0,2 – 1,1
Organoleptiskie rādītāji		
PH	6,0 – 9,0	7,3 – 8,0
Dzelzs, kopējais	0,3	0,05 – 2,3
Kopējā cietība, mg kv/dm ³	7,0	4,8 – 6,2
Mangāns	0,1	0,0 – 0,05
Varš	1,0	0,0 – 0,15
Polifosfāti	3,5	0,2
Sulfāti	500	1,4 – 20,6
Sausne	1000	288 – 350
Hlorīdi	350	8 - 15
Cinks	5,0	0,0 – 0,02
Mikroorganismu skaits 1 l ūdens	100	2 - 6
Baktēriju skaits (zarnu nūjiņu grupa) 1 l ūdens	3	< 3

Tabula Nr. 3 Pazemes ūdeņu kvalitāte

1.2. Vides situācija

Dabas vides kvalitāte Mārkalnes pagastā kopumā vērtējama kā laba⁴. Nav lielas piesārņotas teritorijas, tīrs gaiss (lielu rūpniecisko objektu; nav intensīva satiksme; apkurei tiek izmantota malka; nav būtisku piesārņojuma objektu aizrobežā), nepiesārņoti virszemes un gruntsūdeņi, zeme atbilst ekoloģiski tīras lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai (lauksaimniecībā minimāli tiek lietoti minerālmēsli, pesticīdi; nav lielu lopu fermu), iespējama centralizēta atkritumu savākšana, iekārtotas koksnes atkritumu izgāztuves. Mārkalnes pagasta teritorijā mežizstrādes rezultātā degradēta ainava. Trūkumi ir attīrīšanas iekārtas, kas strādā tikai mehāniskās attīrīšanas režīmā.

1.2.1. Gaisa kvalitāte

Gaisa kvalitāte Mārkalnes pagasta teritorijā nav aktuālo vides jautājumu lokā. Pagasta teritorijā nav lielu gaisa piesārņojuma avotu. Autotransporta un siltumapgādes objektu radītais gaisa piesārņojums šobrīd būtiskus draudus gaisa pasliktināšanai nerada (50 km attālumā nav lielu rūpniecisko objektu; nav intensīva satiksme; apkurei tiek izmantota malka; nav būtisku piesārņojuma objektu aizrobežā).

1.2.2. Ūdens kvalitāte

Ūdens apgādei Mārkalnes pagastā tiek izmantoti pazemes ūdeņi, kas tiek iegūti no artēziskajiem urbumiem.

Artēziskās akas praktiski nodrošina nepieciešamo ūdens padevi, taču tām nepieciešama skalošana un tehniskā aprīkojuma atjaunošana.

Virszemes ūdeņu kvalitāti, t.sk. upju bioloģisko kvalitāti galvenokārt ietekmē ciematu attīrīšanas iekārtu darbība (nepietiekoši attīrītu notekūdeņu ieplūdes), atsevišķu ūdensteču tuvumā esošo saimniecisko objektu darbība, agroķīmijas pielietošana lauksaimniecībā.

Reģionā kopumā upes nav regulāri pētītas, līdz ar to nav pieejami dati, kas detalizēti raksturotu Mārkalnes pagasta virszemes ūdensteču kvalitātes izmaiņas vairāku gadu griezumā, taču nenoliedzami, ka pēdējos gados, līdz ar privatizāciju un ņemot vērā aktivitāšu lauksaimniecībā samazināšanos kopumā, virknei lauksaimniecības ražošanas objektiem (fermas, darbnīcas) izbeidzot darbību kā arī agroķīmijas pielietošanu salīdzinoši lielā mērā, kopumā ūdensteču un ūdenstilpju piesārņojuma iespējas ir mazinājušās.

⁴ Saskaņā ar 2002.gada 20. novembrī un 07. decembrī Mārkalnes darba grupas veikto SVID analīzi.
Mārkalnes pagasta teritorijas plānojums. Pirmā daļa

1.2.3. Ūdensapgāde, kanalizācija un notekūdeņu attīrīšana

Mārkalnes pagasta teritorijā dzeramā ūdens apgādei pamatā tiek izmantoti artēziskie ūdeņi. Mārkalnes pagastā ir deviņas artēziskās akas, no tām viena – pašvaldības pārziņā, astoņas – citu lietotāju pārziņā, No astoņām citu lietotāju pārziņā esošajām akām uz laiku jāslēdz trīs –Volkova, Siberdrivas, Lukumieši.

Urbuma atrašanās vieta (precīza adrese)	Urbuma Nr.	Bijušais urbuma īpašnieks	Tagadējais urbuma vai zemes īpašnieks	Urbuma gads	Urbuma dziļums, m	Apsekošanas rezultāti, K/U slēdziens par urbuma stāvokli	Urbuma izmantošana
"Lielliepas"		p/s "Mārkalne"	Skaidrīte Valdmane			sūknis strādā	izmanto
"Siberdrivas"		p/s "Mārkalne"	Valentīns Arhipovs			sūkņa nav	neizmanto
"Teikas"		p/s "Mārkalne"	Gaidis Kols			sūknis nestrādā	izmanto
"Volkova"		p/s "Mārkalne"	Griša Petrosjans			atvienota elektrība	neizmanto
"Pakalnos"	108/65-2	p/s "Mārkalne"	Ludmila Ozoliņa	1965	39	sūknis strādā	izmanto
"Blekteskalns"		p/s "Mārkalne"	Dainis Grūbe			sūkņa nav	neizmanto
"Ezšava"		p/s "Mārkalne"	Anta Driķe	1964	59	sūknis strādā	izmanto
"Mārkalne"	Arh 5415	p/s "Mārkalne"	Mārkalnes pagasta padome	1973	55-65	sūknis strādā	izmanto
"Lukumietis"	303A	p/s "Mārkalne"	Skaidrīte Voiciša	1986	80	sūknis nestrādā	neizmanto

Tabula Nr. 4. Artēziskās akas Mārkalnes pagastā

Centralizēta ūdens apgādes sistēma ir tikai Mārkalnes pagasta centram. 70. gados uzstādītā ūdensvadu sistēma novecojusi, tehniski nolietojusies, notiek biežas avārijas. Nepieciešama ūdenstorņa un ūdensvada rekonstrukcija.

Notekūdeņu attīrīšana. Ir bioloģiskā attīrīšanas sistēma BIO 100, kurai nepieciešama rekonstrukcija. Sūknis nedarbojas, iekārta darbojas mehāniskajā režīmā.

Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu ap ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem tiek noteiktas aizsargjoslas. Aprobežojumi, aizsargjoslu uzturēšanas un to stāvokļa kontroles nosacījumi ir spēkā saskaņā ar Aizsargjoslu likumu (05.02.1997.) un MK noteikumiem Nr.198. (26.05.1998.) „Noteikumi par ūdensvadu un kanalizācijas tīklu ekspluatācijas aizsargjoslu noteikšanas metodiku”. (skat. sadaļu "Aizsargjoslas").

1.2.4. Atkritumu apsaimniekošana

Alūksnes rajonā nav pilnībā veikta visu atkritumu izgāztuvju teritoriju uzmērīšana un īpašuma dokumentu noformēšana. Rajonā nenotiek atkritumu šķirošana savākšanas procesā, tā netiek veikta arī izgāztuvēs. Izgāztuvēs nonāk papīra, plastmasu, gumijas, metāla taras,

stikla atkritumi, pārtikas atkritumi, būvniecības atkritumi, koksnes atliekas, liela izmēra sadzīves atkritumi.

Mārkalnes pagasta padomei ir sava *atkritumu izgāztuve "Vuķi"*. Tur pagasta iedzīvotāji var nogādāt savus sadzīves atkritumus. Daļai iedzīvotāju ir noslēgti līgumi par sauso atkritumu izvešanu ar SIA "ALBA" atkritumu apsaimniekošanas organizāciju. Pagasts piedalās Malienas atkritumu apsaimniekošanas poligona projektā "500-".

Informācija par atkritumu noglabāšanu nav precīza, jo netiek veikta noglabāto atkritumu uzskaitē. Daudzviet atkritumi tiek izbērti neatļautās vietās.

Izgāztuve	Platība (ha)	Ietilpība (m ³)	Attālums no Mārkalnes	Zemes piederība
Sadzīves atkritumu izgāztuve "Vuķi"	1,7	2000	1 km	Mārkalnes pagasta padome

Tabula Nr. 5. Sadzīves atkritumu izgāztuve Mārkalnes pagastā

Saskaņā ar Alūksnes rajona teritorijas plānojumu, sadzīves atkritumu izgāztuve "Vuķi" ir slēdzama līdz 2004.gadam. Pēc slēgšanas šo teritoriju ir iespējams rekultivēt.

1.2.5. Piesārņotas teritorijas

Par iespējamām piesārņotām teritorijām ir uzskatāmas: sadzīves atkritumu izgāztuve, zāģskaidu izgāztuves, bijusī degvielas uzpildes stacija, minerālmēslu un ķīmikāliju noliktava, bijusī dzīvnieku kapsēta. Par būtiskāko iespējamo piesārņojuma avotu uzskatāmi koksnes atlikumi, kas veidojas pārstrādes procesā, taču, ņemot vērā uzņēmumu darbības salīdzinoši nelielos apjomus, kā arī daļēju šo atlikumu otrreizēju izmantošanu, uzņēmumu radītā ietekme uz apkārtējo vidi uzskatāma par nebūtisku.

Piesārņotā teritorija	Atrašanās vieta	Objekta raksturojums	Zemes piederība
DUS	Mārkalnē	Iespējams piesārņojums ar naftas produktiem	Mārkalnes pagasts
Minerālmēslu un ķīmikāliju noliktava	"Goguļi"	Iespējams piesārņojums ar ķīmiskajiem produktiem	Valsts rezerves zeme
Zāģskaidu izgāztuve "Vuķi"	Z/S "Sauleskalns"	Mehāniskais piesārņojums	Z/S "Sauleskalns"
Zāģskaidu izgāztuve "Gateri"	Z/S "Robežnieki"	Mehāniskais piesārņojums	Z/S "Robežnieki"
Dzīvnieku kapsēta (bijusī)	"Jaunmelliši"	Iespējams bioloģiskais piesārņojums	E. Deksnē

Tabula Nr. 6. Piesārņotās teritorijas Mārkalnes pagastā

Perspektīvā kokskaidu izgāztuves "Vuķi"⁵ un "Gateri" rekultivējamas. Lai novērstu vides piesārņojumu, nākotnē kokapstrādē ieviešama bezatlikumu tehnoloģija.

1.2.6. Galvenie uzdevumi vides situācijas saglabāšanā un uzlabošanā

- Bijušo un esošo ražošanas objektu, izgāztuvju tālākās izmantošana iespēju izvērtēšana, teritoriju sakopšana, rekultivācija:
 - bijušos un esošo ražošanas objektu, izgāztuvju vides stāvokļa detalizēta ekoloģiskā izpēte,
 - mehāniskā pielūžņojuma likvidēšana;
 - neizmantoto ēku un būvju nojaukšana.
- Neizmantoto artēzisko aku iekonservēšana, tamponēšana.
- Dzeramā ūdens ņemšanas vietu aizsardzības nodrošināšana - sanitāro aizsargjoslu noteikšana un ievērošana.
- Dzeramā ūdens ieguves un izmantošana pilnīgas uzskaites nodrošināšana.
- Ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu tehniskā stāvokļa uzlabošana, modernizēšana.
- Attīrīšanas iekārtu rekonstrukcija

1.3. Kultūras un dabas mantojums

Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļauti trīs vietējās nozīmes arheoloģijas pieminekļi.

Valsts aizsarg. Nr.	Pieminekļu vērtības grupa	Pieminekļu veids	Pieminekļu nosaukums	Pieminekļu atrašanās vieta	Pieminekļu datējums
202.	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Mellišu senkapi (Zviedru kapi)	Alūksnes raj., Mārkalnes pag., Mellīšu ezera Z krastā	
203.	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Ignašu senkapi	Alūksnes raj., Mārkalnes pag., Vaidavas upes labajā krastā pie bij. Ignašu kroga	
204.	Vietējās nozīmes	Arheoloģija	Vuķu senkapi	Alūksnes raj., Mārkalnes pag., Vuķos	

Tabula Nr. 7. Valsts aizsargājami kultūras pieminekļi Mārkalnes pagastā⁶

Mārkalnes pagastā atrodas no kultūrvēsturiskā aspekta vērā ņemami objekti:

- kultūrvēsturiskas ēkas ir no laukakmeņiem un ķieģeļiem celtā Mārkalnes skola (1868.g.), no laukakmeņiem celtais skolas internāts un pagastnams.
- Mikalītēs atrodas robežakmens – Latvijas, Igaunijas un Krievijas robežu simboliska zīme,
- Lemos – Krustakmens (1880.g.) – Mārkalnes un Bejas pagasta robežakmens.
- Mārkalnē ir piemiņas akmens 1941. – 1945.g. kritušajiem mārkalniešiem.

⁵ Pielikums Nr.1 Kokskaidu izgāztuves "Vuķi" rekultivācijas plāns"

⁶ LR MK 29.10.1998. ar rīkojumu Nr.128

- neliela pagasta teritorija ietilpst Veclaicenes aizsargājamo ainavu apvidū (dibināta 1977.gadā). Kopš 1999.gada **Baltais purvs** ir dabas liegums (pl. 147 ha; no 1977.g. – dzērvenāju liegums).

N.p.k.	Laukakmens nosaukums	Apkārtmērs, m	Garums x platums x augstums (m).	Grupa	Piezīmes
1.	Liels ceļmalas "Bitenieku"	9,1	3,5x1,7x2,1	1	ainavisks
2.	Liels Kēniņkalna	14,3	5,8x3,1x1,4	1,2	ainavisks, īpatnēja forma
3.	Kēniņkalna I	8,3	3,2x2,5x1,1	2	vadakmens
4.	Kēniņkalna II	5,6	2,1x1,3x0,9		

Tabula Nr. 8. Dabas pieminekļi Mārkalnes pagastā

Laukakmeņu grupas: 1 - dižakmeņi (apkārtmērs 12 m un lielāks) un ainaviski nozīmīgi laukakmeņi; 2 - ģeoloģiski vērtīgi laukakmeņi;

Dabas pieminekļi ir Kēniņkalna laukakmens, granīta akmens forma atgādina gludekli (gar. 5,8 m, plat. 3,1 m, augst. 1,4m, apkārtmērs 16,3 m, virszemes tilpums ~18m³), kopš 1987.g. akmens ir aizsargājams ģeoloģisks objekts.

- Piemiņas akmens pie pirmās kolhoza valdes ēkas; pie "Tiltiņu" mājām.

Citi ievērtības cienīgi kultūrvēstures objekti - Vimbu ozols, Stāmēru ozoli, Vuķu priede, Melderu dambis un bijušās dzirnavas, II pasaules karā kritušo vācu karavīru kapu vieta.

Mikroliegums īpaši aizsargājamo putnu sugai– mikroliegums Nr.62042 ar platību 143,5 ha; mikroliegums Nr. 62043 ar platību 70,7 ha.

1.4. Zemes izmantošanas struktūra

No kopējās Mārkalnes pagasta teritorijas (12338 ha), lauksaimniecībā izmantojamās zemes aizņem 3619,7 ha (29% no kopējās teritorijas platības).

Mārkalnes pagastā nedaudz vairāk kā pusi aizņem mežiem klātas teritorijas (59%). Aizauguši ezeri veido nelielus purvus. Kāmaņu (Komeņu) purvā ietilpst Baltais purvs (pl. ~74 ha)- pārejas un augstais purvs; vēl ir Nabas (Nobas), Zamanu, Oksessila purvs, Sudrabpurvs. Zemes vidējā kadastrālā vērtība Mārkalnes pagastā ir 87 Ls/hs.

Lauksaimniecībā izmantojamo zemju auglība Mārkalnes apkārtnē ir ~ 31 balles. 1723 ha jeb 13% no Mārkalnes pagasta teritorijas ir meliorētās zemes.

Kopējā platība (ha)	LIZ ⁷		Meži		Krūmi		Purvi		Zem ūdeņiem		Zem pagalmiem		Zem ceļiem		Pārējās platības		Meliorētās LIZ	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
12338	3620	29	7322,4	59	240	2	514	4	203	1,6	76,7	0,6	180,3	1,5	58,8	0,5	1723	13

Tabula Nr. 9 Zemes izmantošanas struktūra⁸

⁷ Lauksaimniecībā izmantojamā zeme

⁸ Forma K-1 „Zemes sadalījums pēc lietošanas mērķiem” Pielikums Nr. 2

Saskaņā ar 2002.gada jūlijā un augustā veiktās zemes pārraudzības rezultātiem, lauksaimnieciskā ražošanā neizmantotā LIZ platība sastāda 9% no kopējās pagasta teritorijas.

N.p.k.	Konstatētie LIZ izmantošanas un aizsardzības pārkāpumi	Platība (ha)
1.	Lauksaimnieciskā ražošanā neizmantotā LIZ platība t.sk. meliorētās platības	1135 280
2.	LIZ pārmērīga piesārņošana ar nezālēm	1135
3.	LIZ aizaugšana ar krūmiem	417
4.	Piesārņošana ar sadzīves un ražošanas atkritumiem	5
5.	Pārmitrās platības t.sk. meliorētās platības	- -
6.	Neveic kultivāciju	-

Tabula Nr. 10 LIZ izmantošana saskaņā ar 2002.gada veiktās zemes pārraudzības rezultātiem.⁹

1.5. Zemes īpašumu struktūra

Zemes reformas ietvaros tika veikta pagasta zemes fonda pārdale fiziskajām un juridiskajām personām. Līdzīgi kā Latvijā kopumā, arī Mārkalnes pagastā teritorijā raksturīga zemju sadrumstalotība sīksaimniecībās. Zemes reformas gaita ir izveidojušies 384 zemes īpašumi un lietojumi. Mārkalnes pagasta padomei pieder 88,2 ha zemes, valstij pieder 1649,6 ha zemes.

1.6. Iedzīvotāji un apdzīvojuma struktūra

2002.gada 1.jūlijā Mārkalnes pagastā dzīvoja 502 pastāvīgie iedzīvotāji. Mārkalnes pagastā ir zems iedzīvotāju blīvums – 4.1 uz km², tas ir ievērojami zemāks, salīdzinot ar vidējo iedzīvotāju blīvuma rādītāju Latvijas pagastos, kas 2002.gadā bija 12,0 iedzīvotājs uz km². Lielākā daļa iedzīvotāju dzīvo apdzīvotās vietās (ciemos)

Mārkalnes pagastā ir četras apdzīvotās vietas ar nelielu iedzīvotāju skaitu tajās. Mārkalne - 145 iedzīvotāji; Degumi - 92; Volkova - 59; Ezīšava - 64. Tas sadārdzina nepieciešamās infrastruktūras izveidošanu un esošais finansu nodrošinājums nav pietiekams, lai uzlabotu dzīves vides kvalitāti. Piemēram, nav iespējams nodrošināt sabiedriskā transporta satiksmi starp visām apdzīvotām vietām.

1.7. Demogrāfiskā situācija

No kopējā iedzīvotāju skaita sievietes vecumā no 19 gadiem veido 41%, vīrieši - 39% un 20% sastāda bērni un jaunieši līdz 18 gadiem.

⁹ Mārkalnes pagasta lauksaimniecībā izmantojamās zemes pārraudzības rezultātu kopsavilkums Pielikumā Nr.3 Mārkalnes pagasta teritorijas plānojums. Pirmā daļa

Iedzīvotāju skaita dinamikas rādītāji ļauj secināt, ka Mārkalnes pagastā ir vērojama iedzīvotāju skaita samazināšanās. Dabiskās iedzīvotāju kustības dati parāda iedzīvotāju skaita svārstības arī uz iedzīvotāju mehāniskās kustības rēķina.

Demogrāfiskā slodze – darbības vecumu nesasniegušo un pārsniegušo personu skaits uz 1000 personām darbības vecumā. Demogrāfiskās slodzes līmenim Mārkalnes pagastā ir tendence samazināties. Šo tendenci no pagasta attīstības viedokļa var raksturot divējādi. To nevar novērtēt tikai kā pozitīvu jo demogrāfiskās slodzes līmeņa samazināšanās ir saistīta ar dzimstības un gados veco cilvēku skaita samazināšanos, taču neskatoties uz to, tā ļauj samazināt slodzi pagasta sociālajā budžetā.

Mārkalnes pagastā ir salīdzinoši liels iedzīvotāju skaits sociālā riska grupās. Tas var izsaukt sociālās apātības palielināšanos. Lai novērstu iespējamās negatīvās sekas, ir nepieciešams izstrādāt Mārkalnes pagasta sabiedrības integrācijas programmu, kā arī izveidot sabiedrisko centru un veicināt pašvaldības, uzņēmēju un vietējās sabiedrības sadarbību sociālo jautājumu risināšanā, īstenojot publiskās – privātās partnerības principu.

1.8. Ceļi un transports

Autoceļu kopgarums Mārkalnes pagastā ir 81,2 km, tai skaitā:

- ❖ valsts ceļi – 35 km:
 - I šķiras autoceļš P 40 Alūksne – Zaiceva (0,8 km)
 - II šķiras autoceļi: V 386 Alūksne – Ziemeļi – Veclaicene (2,9 km); V 389 Lāzbergis – Šļukums (3,5 km); V 390 Kolbergis – Ponkuļi (15,5 km); V 391 Mārkalne – Augure (8,4 km); V 392 Klimentīne – Akaviņas (3,9 km)
- ❖ Pašvaldības ceļi – 46,2¹⁰ km: tai skaitā A grupa - 30,8 km, B grupa - 12,4 km, C grupa - 3,0 km.
 - A grupas autoceļi:
 - Blekteskalns – Ceļmalas (1,5 km),
 - Mežumuiža – Pakalni – Ezīšava – Vēcagas (7,9 km),
 - Vēcagas – Cirakalns – Šūpalas (6 km).
 - Zemesbanka – Lielās Gāršas (5 km),
 - Siļķene – Zīles (8,2 km),
 - Ezīšava – Mārkalne (2,2 km),
 - B grupas autoceļi:
 - Zemesbanka – Tammaci – Ķīvistene (4,7 km),
 - Blekteskalns – Mežmaļi (3,3 km),

¹⁰ Mārkalnes pagasta autoceļu saraksts pielikumā Nr.4
Mārkalnes pagasta teritorijas plānojums. Pirmā daļa

Lielliepas – Mikalītes (1,8 km),

Cirakalns – Silmalu krustojums (2,6 km),

- C grupas autoceļi:

Ezišava – Dekšņi (3km),

❖ Mežniecības ceļi ~ 12,8 km:

- Augure – Ziemeri (4 km).
- Pārējie meža ceļi – (8,8 km).

Valsts ceļi ir grants seguma ceļi un nedaudz (~ 1 km) melnā seguma ceļš, pagasta ceļi ir grants seguma un grunts uzlabotie ceļi, mežniecības ceļš Augure – Ziemeri ir grants seguma ceļš, bet pārējie meža ceļi ir galvenokārt grunts ceļi.

Nākotnē, plānojot Alūksnes rajona autoceļu attīstību, ir nepieciešams paredzēt autoceļa Kolbergis – Ponkuļi posma Lāzbergis – Ponkuļi (kopgarums 15,6 km) noklāšanu ar asfaltbetonu.

Autoceļu tīkls vērtējams kā labs, autoceļu kvalitāte vērtējama kā slikta.¹¹

Autoceļu blīvums¹² ir 0.65 km/km², kas ir mazāks kā vidējais Alūksnes rajonā (0.742 km/km²).

Mārkalnes pagastā ir *viens valsts tilts* (garums 18,3 m), 2002. gadā tika veikta tilta rekonstrukcija.

1.9. Inženiertehniskās apgādes tīkli un komunikācijas

1.9.1. Elektroapgāde

Mārkalnes pagasta teritorijas elektroapgādi nodrošina VAS LATVENERGO Ziemeļaustrumu elektrisko tīklu Alūksnes ETR.

Elektropadeves nodrošinājums pietiekams. Ir elektropadeves pārrāvumi. Mārkalnes pagasta padomes rīcībā nav datu par zemsprieguma (0,4kV) gaisvadu un apakšzemes kabeļu elektropārvades līniju precīzu atrašanās vietu. Turpmākajā Mārkalnes pagasta teritorijas plānošanas procesā ir nepieciešams veikt šo līniju uzmērīšanu dabā un uznešanu uz kartes.

Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu (05.02.1997.), un MK noteikumiem Nr. 415 "Ekspluatācijas aizsargjoslu gar elektriskajiem tīkliem noteikšanas metodiku" (20.10.1998.), teritorijas plānojumā tiek noteiktas ekspluatācijas aizsargjoslas. (skat. sadaļu "Aizsargjoslas").

¹¹ Saskaņā ar 2002. gada 20.novembrī un 07.decembrī Mārkalnes darba grupas veikto SVID analīzi.

¹² Alūksnes teritorijas plānojums. 2000.

1.9.2. Telekomunikācijas

Telefonu sakarus Mārkalnes pagasta teritorijā nodrošina SIA Lattelekom. Salīdzinoši ar nepieciešamību, fiksētās telefona līnijas sliktā tehniskā stāvoklī.

Pieejamo telekomunikāciju kvalitāte – sliktā. Mārkalnes pagasta padomes rīcībā nav datu par precīzu telekomunikāciju līniju izvietojumu.

Turpmākajā Mārkalnes pagasta teritorijas plānošanas procesā ir nepieciešams veikt šo līniju uzmērīšanu dabā un uznešanu uz kartes.

Mobilā telefona pārklājums apmierinošs. Ir Interneta pieslēgums skolā, taču neapmierina tā kvalitāte.

Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu ap sakaru tīkliem un tehniskajiem objektiem tiek noteiktas aizsargjoslas. Aprobežojumi, aizsargjoslu uzturēšanas un to stāvokļa kontroles nosacījumi ir spēkā saskaņā ar Aizsargjoslu likumu (05.02.1997.) un MK noteikumiem Nr.61 „Ekspluatācijas aizsargjoslu gar sakaru līnijām noteikšanas metodika” (13.02.2001.) (skat. sadaļu „Aizsargjoslas”).

1.9.3. Siltumapgāde

Nav centralizētas siltumapgādes

1.10. Mājoklis

Laba nodrošinātība ar apdzīvojamo platību. Labi sakoptas viensētas.

Neapdzīvotas daudzdzīvokļu mājas, tukšas viensētas, novecojis dzīvojamais fonds. Daudzdzīvokļu mājām tek jūmti, trūkst līdzekļu remontam. Līvānu mājām 5 gadi līdz garantijas termiņa beigām.

1.11. Pierobežas josla

Mārkalnes pagasta teritorijā atrodas 14,86 km pierobežas josla pie Latvijas Republikas un Igaunijas Republikas robežas. Mārkalnes pagasta teritorija vienā punktā saskaras ar Krievijas Federāciju.

Pierobežas joslas režīma vispārīgā kārtība (saskaņā ar 2002.gada 04.novembra MK noteikumiem Nr.499 „Latvijas Republikas pierobežas režīma un pierobežas joslas režīma noteikumi”).

1. Personām (izņemot 2002.gada 04.novembra MK noteikumiem Nr.499 14.punktā minētās amatpersonas (darbiniekus)), kuras nav deklarējušas dzīvesvietu attiecīgajā pagastā (pilsētā),

kas atrodas pierobežas joslas teritorijā, no 15 gadu vecuma, uzturoties šo noteikumu 10.punktā minētajā teritorijā, jābūt klāt personu apliecinošam dokumentam.

2. Valsts iestāžu amatpersonām (darbiniekiem), veicot dienesta pienākumus 2002.gada 04.novembra MK noteikumiem Nr.499 noteikumu 10.punktā minētajā teritorijā, jābūt klāt dienesta apliecībai, ja tā paredzēta saskaņā ar attiecīgās iestādes darbību reglamentējošiem normatīvajiem aktiem, vai personu apliecinošam dokumentam.

3. Ar valsts robežsardzi nepieciešams saskaņot šādas darbības, kuras paredzēts veikt pierobežas joslā:

3.1. sabiedrisko pasākumu organizēšana;

3.2. būvniecība;

3.3. medības;

3.4. uzņēmumu un to filiāļu atvēršana;

3.5. meliorācijas un irigācijas darbi;

3.6. spridzināšanas un pirotehniskie darbi.

4. Par pierobežas joslā paredzētajiem bruņotu formējumu manevriem un mācībām nepieciešams informēt Valsts robežsardzi.

5. Pierobežas joslā ir aizliegts:

5.1. izvietot brīvības atņemšanas iestādes un psihoneiroloģiskās ārstniecības iestādes;

5.2. lietot signālraketes un pirotehniskos signalizācijas līdzekļus, ja to lietošana nav saistīta ar stihisku nelaimi, katastrofu vai robežapsardzības pasākumiem.

6. Lai nepieļautu nelikumīgu valsts robežas šķērsošanu, Valsts robežsardzes teritoriālo pārvalžu priekšniekiem ir tiesības pierobežas joslā slēgt lauku vai mežu ceļus, stigas, pārejas vietas un tiltus vai radīt uz tiem šķēršļus (arī uzstādīt īpašas ceļa zīmes), informējot par to attiecīgo pagastu (pilsētu) pašvaldības un zemes īpašniekus.

7. Kuģu, kuteru un citu peldlīdzekļu, kā arī ledusbraukšanas līdzekļu izmantošana, zveja, peldēšanās un citas darbības upēs, ezeros un citās ūdenstilpēs, pa kurām noteikta valsts robeža, atļauta tikai gaišajā diennakts laikā. Visi peldlīdzekļi un ledusbraukšanas līdzekļi, kas atrodas minētajās ūdenstilpēs, reģistrējami Valsts robežsardzes teritoriālajā struktūrvienībā. Neregistrētu peldlīdzekļu un ledusbraukšanas līdzekļu izmantošana robežūdenstilpēs ir aizliegta.

Veicot ietekmes uz vidi novērtējumu 15 kilometru zonā pie Latvijas Republikas un Igaunijas Republikas robežas, ņemami vērā 1994.gada 18.februārī Rīgā parakstītā „Līguma starp Latvijas Republikas valdību un Igaunijas Republikas valdību par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā” nosacījumi.

2. TERITORIJAS PLĀNOTĀ (ATĻAUTĀ) IZMANTOŠANA

Saskaņā ar izstrādāto Mārkalnes pagasta attīstības programmu, definētajiem mērķiem un rīcības plāniem, Mārkalnes pagasta teritorijas plānojumā tiek izdalītas sekojošas teritorijas, nosakot to izmantošanas mērķus un nosacījumus.

- LAUKSAIMNIECĪBĀ IZMANTOJAMĀS TERITORIJAS CIEMU ROBEŽĀS
- LAUKSAIMNIECĪBAS ZEMES (ĀRPUS CIEMIEM)
- MEŽSAIMNIECĪBĀ IZMANTOJAMĀS TERITORIJAS
- ŪDENSSAIMNIECĪBĀ IZMANTOJAMĀS TERITORIJAS
- PLĀNOTĀS TERITORIJAS ATPŪTAI, REKREĀCIJAI CIEMU ROBEŽĀS
- PLĀNOTĀS TERITORIJAS ATPŪTAI, REKREĀCIJAI (ĀRPUS CIEMIEM)
- DERĪGO IZRAKTEŅU ATRADNES
- REKULTIVĒJAMĀS TERITORIJAS
- DARĪJUMU IESTĀŽU UN SABIEDRISKAS NOZĪMES OBJEKTU APBŪVES TERITORIJAS
- RAŽOŠANAS UN TEHNISKĀS APBŪVES TERITORIJAS
- INŽENIERBŪVJU TERITORIJAS
- DAUDZDZĪVOKĻU DZĪVOJAMĀS APBŪVES TERITORIJAS
- SAVRUPMĀJU APBŪVES TERITORIJAS
- ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS

Līdz teritorijas plānotās (atļautās) izmantošanas uzsākšanai, nekustamā īpašuma izmantošanas mērķus nosaka un nekustamā īpašuma nodokli aprēķina atbilstoši teritorijas esošai izmantošanai.

2.1. Lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas ciemu robežās

Lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas ciemos.

Teritoriju izmantošana.

Lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas ciemu robežās noteiktas atbilstoši esošajai situācijai. Tās paredzētas ciemu iedzīvotāju piemājas saimniecību uzturēšanai.

Atļauta zemesgabalu sadalīšana, pārveidojot teritoriju par savrupmāju apbūves teritoriju. Teritorijā, ko pārveido par savrupmāju apbūves teritoriju, ievēro Apbūves noteikumos noteiktās prasības savrupmāju apbūves teritorijām.

2.2. Lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas (ārpus ciemiem)

Lauksaimniecībā izmantojamās teritorijas ar viensētu apbūvi, kuru izmantošana pagasta teritorijas plānojumā netiek ierobežota.

Teritoriju izmantošana.

Teritorijas izmantojamas lauksaimniecībai, kā arī papildus nozaru un nodarbjū attīstībai, saimnieciskajai darbībai, kas nerada būtisku piesārņojumu un nesamazina blakus zemes gabalu nekustamā īpašuma vērtību.

Atļauta zemju transformācija (pārveidošana) citos zemes izmantošanas veidos (piemēram, meža zemē, apbūvē)

Atļauta viensētu un savrupmāju celtniecība (uz katra zemes gabala atļauta vienas viensētas (vai savrupmājas ar saimniecības ēkām apbūve), kā arī lauksaimniecības ražošanas objektu izveidošana, ja tas nepārsniedz vienas saimniecības apkalpošanas vajadzības.

Lauksaimniecības zemju nogabalu (saimniecību) minimālo platību nosaka katrā konkrētā gadījumā atbilstoši LR Civillikumam. Ieteicamā jaunveidojamo zemes gabalu minimālā nesadalāmo teritoriju platība 2 - 3 ha. Būvju celtniecības projekti jāaskaņo tiesību aktos noteiktajā kārtībā.

2.3. Mežsaimniecībā izmantojamās teritorijas

Teritorijas plānojumā izdalītas mežiem (t.sk. krūmājiem, jaunaudzēm un izcirtumiem) klātas teritorijas. (Skatīt kartogrāfiskajā materiālā "Esošā izmantošana" M1: 10000).

Teritoriju izmantošana.

Teritorijas izmantojamās mežsaimniecības vajadzībām saskaņā ar mežierīcības projektiem, LR likumos un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Apbūve mežu teritorijās pieļaujama tikai atļautās izmantošanas nodrošināšanai (piem. mežsarga māja, uguns novērošanas tornis u.tml.) un nesamazina meža saimniecisko un ekoloģisko vērtību. Būvju celtniecības projekti jāaskaņo vispārējos tiesiskajos aktos noteiktajā kārtībā. Būvprojekti jāizstrādā un būvniecība jāveic atbilstoši tiesību aktu prasībām.

Mikroliegumu Nr. 62042, Nr. 62043 teritorijas nav pakļaujamas zemes transformācijai (izmantošanai apbūvei, lauksaimniecībai), šo teritoriju apsaimniekošana atļauta tikai saskaņā ar 2000.gada 16.marta „Sugu un biotopu aizsardzības likumu” un 2001.gada 30.janvāra MK noteikumiem Nr.45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi”, kā arī citiem tiesību aktiem.

2.4. Ūdenssaimniecībā izmantojamās teritorijas

Teritorijas plānojumā parādītas Mārkalnes pagastā esošās ūdenstece (upes, strauti, meliorācijas novadgrāvji) un dabīgās un mākslīgās ūdenstilpnes (dīķi). (Skatīt kartogrāfiskajā materiālā).

Teritorijas izmantošana.

Teritorijas izmantojamās ūdenssaimniecības vajadzībām un rekreatīviem mērķiem.

Saskaņā ar Aizsargjoslu likumu, ūdenstecēm un ūdenstilpnēm tiek noteiktas aizsargjoslas. Ierobežojumi, aizsargjoslu uzturēšanas un to stāvokļa kontroles nosacījumi ir spēkā saskaņā ar Aizsargjoslu likumu (05.02.1998.) un MK noteikumi Nr.284. (04.08.1998) „Ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslu noteikšanas metodika” (skat. sadaļu Aizsargjoslas”).

Ūdens ņemšanas vietas ugunsdzēsības vajadzībām.

Mārkalnes pagasta teritorijā atrodas sekojošas **ūdens ņemšanas vietas**:

1. Sauleskalna dīķis	8. Mellīšu ezers (peldvieta)
2. Kalšu dīķis (pie gatera)	9. Lukumītis (pie bijušās fermas)
3. Mākslīgā ūdenstilpe pie darbnīcām	10. Vaidavas uzpludinājums
4. "Gateri" (dīķis pie gatera)	11. Meistarītis (mežu ugunsdzēsības vajadzībām)
5. Cīrulīšu dīķis	12. Bluķa dīķis
6. Parka dīķis pie skolas	13. Dīķis pie "Kukurlauku" mājām
7. Vuķu dīķis	

14. Dīķis pie "Jaunzemu" mājām	Perspektīvās ūdens ņemšanas vietas:
15. Dīķis pie "Sīļu" mājām	20. Uz Akaviņas upes pie "Upeskrastu" mājām, pie ceļa Kolbergis - Ponkuļi,
16. Alūksnes ezers pie "Laviņu" mājām	
17. Dīķis "Sviestagārša" (mednieku dīķis)	21. Uz Pededzes upes pie "Lejaskroga" mājām.
18. Dīķis pie "Beverīna" mājām	
19. Dīķis pie "Samsinavas" mājām	

Saskaņā ar LBN 201-96 prasībām, pie ūdens rezervuāriem, baseiniem, kurus var izmantot ugunsgrēku dzēšanai, kā arī pie rezervuāru ūdens ņemšanas akām jāizbūvē laukumus (12,0x12,0 m) un ugunsdzēsības automašīnu piebrauktuves. Pie ceļiem un piebrauktuvē redzamās vietās jābūt izvietotiem ūdens ņemšanas vietu norādītājiem.

2.5. Plānotās teritorijas atpūtai un rekreācijai ciemu robežās

Teritorijas plānojumā parādītas atpūtai un rekreācijai plānotās teritorijas ciemā (Mārkalne) Mārkalnes pagastā pagastā.

Teritoriju izmantošana.

Ciemā Mārkalne pagasta teritorijā kā teritorijas atpūtai un rekreācijai ir noteiktas:

- 1) visai sabiedrībai pieejamās teritorijas, kas ir vai ir paredzētas apzaļumošanai, ceļmalu apstādījumiem, skvēriem, parkiem un citādām brīvdabas atpūtas vietām, dažādiem brīvdabas atpūtas veidiem; šajās teritorijās atļauta sezonas rakstura apbūve un apbūve, kas tieši nodrošina šo teritoriju pamatfunkciju;
- 2) teritorijas (nekustamo īpašumu daļas), kas atrodas fizisku un juridisku personu īpašumā - šīs teritorijas jā saglabā neapbūvētas.

2.6. Plānotās teritorijas atpūtai un rekreācijai (ārpus ciemiem)

Teritorijas plānojumā parādītas Mārkalnes pagastā rekreācijai plānotā teritorija pie Alūksnes ezera starp Laiviņu mājām gar V389 ceļa malu. (Skatīt kartogrāfiskajā materiālā).

Teritoriju izmantošana.

Šīs teritorijas paredzētas kā labiekārtotas vai daļēji labiekārtotas teritorijas atpūtai, tūrismam, kā arī šīm vajadzībām nepieciešamo ēku un objektu celtniecībai un uzturēšanai, nodrošinot atpūtas un rekreācijas iespējas pagasta iedzīvotājiem un Mārkalnes pagasta apmeklētājiem.

2.7. Derīgo izrakteņu atradnes

Teritorijas plānojumā parādītas derīgo izrakteņu iegulu teritorijas saskaņā ar Alūksnes rajona teritorijas plānojumu. (Skatīt kartogrāfiskajā materiālā)

Teritoriju izmantošana.

Teritorijas izmantojamas karjeru izstrādes mērķiem – derīgo izrakteņu ieguvei. Līdz ieguves uzsākšanai teritorijas atļauts izmantot lauksaimniecības vai mežsaimniecības vajadzībām. Teritoriju izmantošanas mērķis – lauksaimniecība un mežsaimniecība, zemes dziļļu izstrādei noteiktā kārtībā veicama zemes transformācija.

Teritorijas nav paredzētas apbūvei, izņemot sezonāla rakstura ēku saimnieciskām vajadzībām, celšanai un izmantošanai.

Izstrādātie karjeri un iežu ieguves rezultātā degradētās teritorijas ir rekultivējamas. Derīgo izrakteņu ieguvi atļauts uzsākt atbilstoši likuma „Par zemes dziļēm”(21.05.96.) un MK noteikumu Nr. 239 Zemes dziļļu izmantošanas noteikumi.” prasībām.

2.8. Rekultivējamās teritorijas

Teritorijas plānojumā izdalītas degradētas un piesārņotās teritorijas - Mārkalnes pagastā ir sauso sadzīves atkritumu izgāztuve “Vuķi”. Saskaņā ar Alūksnes rajona teritorijas plānojumu, šī izgāztuve ir slēdzama līdz 2004.gadam. Pēc slēgšanas šo teritoriju ir iespējams rekultivēt.

Kokskaidu izgāztuves "Vuķi" un "Gateri". Rekultivācijas pasākumi veicami saskaņā ar Madonas reģionālās vides pārvaldes norādījumiem.

2.9. Darījumu iestāžu un sabiedriskas nozīmes objektu apbūves teritorijas

Jauktas apbūves teritorijas, kurās atļauta jaukta izmantošana (sabiedriska rakstura ēkas, dažāda veida darījumu un pakalpojumu iestādes, dzīvojamā apbūve). (Skatīt kartogrāfiskajā materiālā).

Teritoriju izmantošana.

Teritorijas paredzētas pakalpojumu un darījumu iestāžu (ēdināšanas un tirdzniecības uzņēmumu, transportapkalpes u.c.), apkalpojošās sfēras un sabiedriskas nozīmes objektu izveidei.

Teritorijas nav paredzētas jaunu pārstrādes, ražošanas u.c. rūpnieciska rakstura objektu, kas var radīt būtisku piesārņojumu, izveidei. Esošajiem ražošanas objektu zemesgabaliem šinīs teritorijās atļauta agrākā izmantošana ar nosacījumu, ka ražošanai nav negatīvas ietekmes uz blakus esošiem zemesgabaliem.

2.10. Ražošanas un tehniskās apbūves teritorijas

Teritorijas plānojumā parādīts saimniecisko objektu izvietojums. (Skatīt kartogrāfiskajā materiālā).

Teritoriju izmantošana.

Teritorijas izmantojamas visa veida rūpniecisku objektu apbūvei, dažāda veida pārstrādes, kokapstrādei, transportuzņēmumu, noliktavu, glabātuvju, garāžu, darbnīcu apbūvei un citai ar ražošanu vai infrastruktūras attīstību saistītai saimnieciskajai darbībai.

2.11. Inženierbūvju teritorijas

Teritorijas plānojumā attēlots pagasta teritorijas ceļu tīkls (valsts, pašvaldības un iekšsaimniecību un servitūta ceļi), maģistrālo inženierkomunikāciju tīklu (elektropārvades, sakaru līniju), izvietojums un likumdošanā noteiktās drošības un ekspluatācijas aizsargjoslas ap tiem. (Skatīt kartogrāfiskajā materiālā).

2.12. Daudzdzīvokļu dzīvojamās apbūves teritorijas

Daudzdzīvokļu dzīvojamās apbūves teritorijas izdalītas atbilstoši esošajai situācijai. (Skatīt kartogrāfiskajā materiālā).

Teritorijas izmantošana.

Teritorijas izmantojamas daudzdzīvokļu dzīvojamās apbūves vajadzībām uzturēšanai. Prasības teritorijas izmantošanai noteiktas apbūves noteikumos.

2.13. Savrupmāju apbūves teritorijas

Teritorijas plānojumā izdalītas teritorijas, kur galvenā izmantošana ir savrupmāja vai citu veidu mazstāvu dzīvojamā apbūve. (Skatīt kartogrāfiskajā materiālā).

Teritorija attīstība īstenojama, ievērojot šādas vadlīnijas:

- nodrošinājums ar nepieciešamajām inženierkomunikācijām (ūdensapgāde (artēzisko urbumu tuvums) un kanalizācijas tīkli vai lokālas attīrīšanas iekārtas ēku grupām);
- ceļu/ielu paramertu (profilu) izveide;
- apbūves blīvuma atbilstība apbūves veidam, nepieļaujot savrupmāju (ģimenes māju) būvniecībai zemes gabalu veidošanu mazāk par teritorijas plānojumā noteikto minimālo nesadalāmo zemes gabala platību 2500 m² (0,25 ha).

2.14. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

Īpaši aizsargājamās teritorijas ir ģeogrāfiski noteiktas platības, kas atrodas īpašā valsts aizsardzībā saskaņā ar kompetentu valsts varas un pārvaldes institūciju lēmumu un tiek izveidotas, aizsargātas un apsaimniekotas nolūkā:

- aizsargāt un saglabāt dabas daudzveidību (retas un tipiskas dabas ekosistēmas, aizsargājamo sugu dzīves vidi, savdabīgas, skaistas un Latvijai raksturīgas ainavas, ģeoloģiskos un ģeomorfoloģiskos veidojumus utt.);
- nodrošināt zinātniskos pētījumus un vides pārraudzību;
- saglabāt sabiedrības atpūtai, izglītošanai un audzināšanai nozīmīgas teritorijas.

Teritoriju izmantošana.

Darbības saistība ar īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām nosaka likums „Par īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām”. MK noteikumi Nr.415 (22.07.2003.) „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” nosaka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējo aizsardzības un izmantošanas kārtību atbilstoši aizsargājamo teritoriju kategorijām, aizsargājamās teritorijās pieļaujamos un aizliegtos darbības veidus nosaka, kā arī apstiprina aizsargājamās teritorijas apzīmēšanai dabā lietojamās speciālās informatīvās zīmes paraugu. Līgumu slēgšanas kārtību īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības, izmantošanas un dabas aizsardzības plāna prasību ievērošanas nodrošināšanai nosaka MK noteikumi Nr.247 (25.07.2000.) „Līgumu slēgšanas kārtība īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības nodrošināšanai”.

Īpaši aizsargājamās dabas teritorijās Mārkalnes pagasta teritorijā

1. Aizliegta darbība, kas veicina vides piesārņojumu, izraisa nevēlamas pārmaiņas ekosistēmās vai dabas procesos:

- 1.1. ierīkot jaunus atkritumu poligonus un izgāztuves;
- 1.2. veicot kopšanas cirti, izcirst valdaudzes valdošās koku sugas kokus (izņemot augšanā atpalikušos, slimību inficētos, kaitēkļu invadētos vai citādi bojātos kokus), ja valdaudzes vecums pārsniedz:
 - 1.2.1. priežu un ozolu audzēm – 60 gadus;
 - 1.2.2. egļu, bērzu, melnalkšņu, ošu un liepu audzēm – 50 gadus;
 - 1.2.3. apšu audzēm - 30 gadus;
- 1.3. bez attiecīgas atļaujas vai iepriekšējas rakstiskas saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, kamēr tāda nav izveidota, ar Mārkalnes pagasta padomi un Madonas reģionālo vides pārvaldi:

- 1.3.1. veikt darbības, kas izraisa pazemes ūdeņu, gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu līmeņa maiņu;
 - 1.3.2. veikt arheoloģiskās izpētes darbus;
 - 1.3.3. izsniegt zemes dziļņu izmantošanas atļauju (licenci).
2. Ja par vides aizsardzību atbildīgā valsts vai pašvaldības institūcija atbilstoši tās kompetencei pieņem pārvaldes lēmumu, ka kādai darbībai ir vai var būt būtiska negatīva ietekme uz aizsargājamo teritoriju, tās ekosistēmām vai dabas procesiem tajā, vai darbība ir pretrunā ar aizsargājamās teritorijas izveidošanas un aizsardzības mērķiem un uzdevumiem, šo darbību veikt aizliegts.
3. Jebkāda veida reklāma dabas rezervātos, dabas liegumos, dabas parkos, kā arī nacionālo parku un biosfēras rezervātu dabas lieguma zonās izvietojama pēc saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, ja tādas nav, ar reģionālo vides pārvaldi.
4. Informāciju par aizsargājamās teritorijas īpaši aizsargājamo sugu dzīvotnēm un īpaši aizsargājamiem biotopiem drīkst izplatīt tikai ar attiecīgās aizsargājamās teritorijas administrācijas vai, ja tādas nav, ar Dabas aizsardzības pārvaldes rakstisku atļauju.

Aizsargājamo ainavu apvidus „Veclaicene” teritorijā papildus tiek noteikti šādi aprobežojumi.

1. Veikt jebkādas darbības, kas būtiski pārveido raksturīgo ainavu;
2. Uzstādīt vēja ģeneratorus;
3. Nobraukt no ceļiem un pārvietoties ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem, mopēdiem, motorolleriem un pajūgiem pa meža un lauksaimniecības zemēm, ja tas nav saistīts ar šo teritoriju apsaimniekošanu vai uzraudzību;
4. Bez rakstiskas saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, kamēr tāda nav izveidota, ar Mārkalnes pagasta padomi un Madonas reģionālo vides pārvaldi ierīkot izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektus.
5. Būvniecība aizsargājamo ainavu apvidū pieļaujama tikai atbilstoši pašvaldības teritorijas plānojumam un detālplānojumam, kas rakstiski saskaņoti ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, kamēr tāda nav izveidota, ar Mārkalnes pagasta padomi un Madonas reģionālo vides pārvaldi, kā arī ievērojot citus šajos noteikumos, citos normatīvajos aktos un dabas aizsardzības plānā noteiktos ierobežojumus.

Dabas lieguma „Baltais purvs” teritorijā papildus tiek noteikti sekojoši aprobežojumi.

1. Veikt jebkādas darbības, par kurām pieņemts lēmums, ka tām ir vai var būt:

- 1.1. būtiska negatīva ietekme uz dabiskajiem biotopiem, savvaļas dzīvnieku, augu un sēņu sugām un to dzīvotnēm vai savvaļas dzīvnieku populāciju vairošanos, atpūtu un barošanos, kā arī pulcēšanos migrācijas periodā;
- 1.2. negatīva ietekme uz īpaši aizsargājamiem biotopiem, īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm.
2. Lietot ūdensputnu medībās šāviņus, kas satur svīnu.
3. Pļaut virzienā no lauka malām uz centru.
4. Ierīkot purvos dzērveņu plantācijas.
5. Nosusināt purvus.
6. Dedzināt sauso zāli un niedres, izņemot gadījumus, ja tas nepieciešams dabas aizsardzības plānā paredzēto dabas apsaimniekošanas pasākumu veikšanai un rakstiski saskaņots ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, kamēr tāda nav izveidota, ar Mārkalnes pagasta padomi un Madonas reģionālo vides pārvaldi.
7. Cirst kokus galvenajā cirtē un rekonstruktīvajā cirtē.
8. Cirst kokus kopšanas cirtē (izņemot slimību inficētos, kaitēkļu invadētos vai citādi bojātos kokus saskaņā ar Latvijas Republikā spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem), ja valdaudzes vecums pārsniedz:
 - 8.1. priežu un ozolu audzēm – 60 gadus;
 - 8.2. egļu, bērzu, melnalkšņu, ošu un liepu audzēm – 50 gadus;
 - 8.3. apšu audzēm - 30 gadus.
9. No 15.aprīļa līdz 31.jūlijam veikt mežsaimniecisko darbību, izņemot meža ugunsdrošības pasākumus, meža atjaunošanu ar rokas darbarīkiem un bīstamo koku (koku, kas apdraud cilvēku dzīvību un veselību, tuvumā esošās ēkas vai infrastruktūras objektus) ciršanu un novākšanu.
10. Atzarot augošus kokus mežaudzēs, izņemot koku atzarošanu skatu punktu ierīkošanai un uzturēšanai, kā arī satiksmes drošībai uz vispārējās lietošanas ceļiem.
11. Cirst nokaltušus kokus un izvākt kritušus kokus, kritālas vai to daļas, kuru diametrs resnākajā vietā ir lielāks par 25 cm, izņemot bīstamo koku novākšanu.
12. Nobraukt no ceļiem un pārvietoties ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem, mopēdiem, motorolleriem, pajūgiem un zirgiem pa meža un lauksaimniecības zemēm, ja tas nav saistīts ar šo teritoriju apsaimniekošanu vai uzraudzību.
13. Ierīkot nometnes un celt teltis ārpus īpaši norādītām vietām.
14. Kurināt ugunsurus ārpus īpaši norādītām vai speciāli ierīkotām vietām.
15. Rīkot autosacensības, motosacensības, kā arī rallijus, treniņbraucienus un izmēģinājuma braucienus.

16. Ierīkot savvaļas augu, sēņu un dzīvnieku, kā arī to produktu pārdošanas un iepirkšanas punktus.
17. Izmantot speciālas vākšanas palīgierīces savvaļas ogu un sēņu lasīšanā.
18. Uztādīt vēja ģeneratorus.
19. Pieļaut suņu atrašanos brīvā dabā bez pavadas un uzpurņa, izņemot medības regulējošajos normatīvajos aktos noteiktos gadījumus un kārtību.
20. Iegūt derīgos izrakteņus.
21. Bojāt vai iznīcināt (arī uzarot vai kultivējot) palieņu, terašu un meža pļavas un lauces, izņemot medījamo dzīvnieku piebarošanas lauces.
22. Sadalīt zemes īpašumus zemes vienībās, kas mazākas par 10 hektāriem.
23. Veikt darbības, kas izraisa augsnes eroziju.
24. Ierīkot jaunas iežogotas savvaļas dzīvnieku sugu brīvdabas audzētavas.
25. Celt un ierīkot jaunus aizsprostus un citas ūdens regulēšanas ietaises.
26. Bez rakstiskas saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, kamēr tāda nav izveidota, ar Mārkalnes pagasta padomi un Madonas reģionālo vides pārvaldi:
 - 26.1. organizēt brīvā dabā masu sporta, izklaides un atpūtas pasākumus, kuros piedalās vairāk nekā 50 cilvēku;
 - 26.2. veikt ceļu, inženierkomunikāciju un citu inženierbūvju restaurāciju, renovāciju vai rekonstrukciju;
 - 26.3. ierīkot izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektus;
 - 26.4. atjaunot un ieaudzēt mežu;
 - 26.5. mainīt zemes lietošanas mērķi;
 - 26.6. vākt dabas materiālus kolekcijām;
 - 26.7. veikt zinātniskos pētījumus.
27. Cirst slimību inficētos, kaitēkļu invadētos vai citādi bojātos kokus kopšanas cirtē, sanitārajā cirtē un galvenajā cirtē pēc Valsts meža dienesta sanitārā atzinuma bez rakstiskas saskaņošanas ar Madonas reģionālo vides pārvaldi;
28. Būvniecība dabas liegumā pieļaujama tikai atbilstoši Mārkalnes pagasta teritorijas plānojumam un detālplānojumam pēc tā izstrādāšanas, kas rakstiski saskaņoti ar aizsargājamās teritorijas administrāciju vai, kamēr tāda nav izveidota, ar Mārkalnes pagasta padomi un Madonas reģionālo vides pārvaldi, kā arī ievērojot citus šajos noteikumos, citos normatīvajos aktos un dabas aizsardzības plānā noteiktos ierobežojumus.

Mikroliegumi (noteikti ar LR ZM Valsts mežu dienesta Alūksnes virsmežniecības 2003.gada 15.jūlija rīkojumu Nr.39 „Par mikroliegumu noteikšanu un īpaši aizsargājama meža iecirkņa statusa atcelšanu”).

- Mikroliegums Nr. 62042 īpaši aizsargājama putnu sugai. Aizsardzības pazīme 20011018. Platība 143,5 ha.
- Mikroliegums Nr. 62043 īpaši aizsargājama putnu sugai. Aizsardzības pazīme 20011018. Platība 70,7 ha.

Darbības saistībā ar mikroliegumu teritorijām nosaka 2000.gada 5.aprīļa „Sugu un biotopu aizsardzības likums” un 2001.gada 30.janvāra MK noteikumi Nr.45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi”.

Dabas pieminekļi.

Dabas pieminekļi ir atsevišķi, savrupi dabas veidojumi: koki, alas, avoti, gravas, klintis, akmeņi un citi dabas retumi, kam ir zinātniska, kultūrvēsturiska, estētiska vai ekoloģiska vērtība.

Mārkalnes pagasta teritorijā atrodas ***dabas pieminekļi - laukakmeņi:***

1. Lielais ceļmalas "Bitenieku"
2. Lielais Ķēniņkalna
3. Ķēniņkalna I
4. Ķēniņkalna II

Lai nodrošinātu dabas veidojumu saglabāšanu un tā apskates iespēju, aizsargāta tiek arī dabas pieminekļu tuvākā apkārtnē. ***Dabas pieminekļu teritorijā un 10 metru rādiusā ap akmeņiem aizliegts:***

1. veikt jebkādu saimniecisko vai cita veida darbību, kuras rezultātā tiek vai var tikt bojāts vai iznīcināts dabas pieminekļis vai mazināta tā dabiskā estētiskā nozīme;
2. iegūt derīgos izrakteņus;
3. ierīkot atpūtas vietas un nometnes, celt teltis un kurināt ugunsiskus ārpus īpaši norādītām vai speciāli ierīkotām vietām;
4. bez rakstiskas saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas (kurā ietilpst dabas pieminekļa teritorija) administrāciju vai, kamēr tāda nav izveidota, ar Mārkalnes pagasta padomi un Madonas reģionālo vides pārvaldi:
 - 4.1. ierīkot izziņas, atpūtas un tūrisma infrastruktūras objektus;
 - 4.2. veikt dabas pieminekļu apsaimniekošanas pasākumus to turpmākai aizsardzībai un saglabāšanai, ja šie pasākumi nav paredzēti dabas aizsardzības plānā;

4.3. veikt tādu pazemes būvju celtniecību un ekspluatāciju, kuras nav saistītas ar derīgo izrakteņu ieguvī;

4.4. mainīt zemes lietošanas mērķi.

Papildus šīm prasībām, aizsargājamo ģeoloģisko un ģeomorfoloģisko dabas pieminekļu teritorijā aizliegts:

1. rakstīt, zīmēt un gravēt uz dabas pieminekļiem un tos pārvietot;

2. cirst kokus kailcirtē;

3. bez rakstiskas saskaņošanas ar aizsargājamās teritorijas (kurā ietilpst dabas pieminekļa teritorija) administrāciju vai, kamēr tāda nav izveidota, ar Mārkalnes pagasta padomi un Madonas reģionālo vides pārvaldi:

3.1. tīrīt dabas pieminekļus;

3.2. veikt zemes transformāciju;

4. cirst kokus galvenajā cirtē un galvenajā cirtē pēc Valsts meža dienesta sanitārā atzinuma bez rakstiskas saskaņošanas ar Madonas reģionālo vides pārvaldi.

Ja ģeoloģiskais vai ģeomorfoloģiskais dabas piemineklis ir valsts aizsardzībā kā kultūras piemineklis, papildus nepieciešama Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas rakstiska atļauja.

3. AIZSARGJOSLAS

Aizsargjoslas ir ar likumu noteiktas platības ap dažāda veida (gan dabiskiem, gan mākslīgiem objektiem) ar mērķi aizsargāt šos objektus no nevēlamas ārējās iedarbības, nodrošināt to ekspluatāciju un drošību kā arī pasargāt vidi un cilvēku no kāda objekta kaitīgās ietekmes.

Mārkalnes pagasta teritorijas plānojumā parādītas dotajā mērogā (1:10000) attēlojamās aizsargjoslas (ap ūdenstecēm, ūdenstilpnēm, kultūras pieminekļiem, ūdens attīrīšanas iekārtām, u.c.).

Citiem objektiem, kuriem aizsargjoslas teritorijas plānojumā nav iespējams parādīt dotajā mērogā, tās tiek noteiktas atbilstoši Aizsargjoslu likumam (05.02.1997.) un MK apstiprinātajās metodikās. Zemes gabalu apgrūtinājums ir jāieraksta Zemesgrāmatā. Ņemot vērā aizsargjoslu apgrūtinājumus, jāizstrādā nodokļu atvieglojumu karte.

Aizsargjoslu veidi un to funkcijas, uzturēšana un kontrole, saimnieciskās darbības aprobežojumi aizsargjoslās noteikti saskaņā ar Aizsargjoslu likumu, „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” un MK noteikumiem sfērās, kur tie ir apstiprināti.

3.1. Vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas

Aizsargjoslas tiek noteiktas ap objektiem un teritorijām, kas ir nozīmīgas no vides un dabas resursu aizsardzības un racionālas izmantošanas viedokļa. To galvenais uzdevums ir samazināt vai novērst antropogēnās negatīvās iedarbības ietekmi uz objektiem, kuriem noteiktas aizsargjoslas. Purvi, kam ir noteiktas aizsargjoslas, parādīti kartogrāfiskajā materiālā.

3.1.1. Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas

Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas nosaka ūdenstilpēm, ūdenstecēm un mākslīgiem ūdensobjektiem, lai samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz ūdens ekosistēmām, novērstu erozijas procesa attīstību, ierobežotu saimniecisko darbību applūdināmajās zonās, kā arī saglabātu apvidum raksturīgo ainavu.

Mārkalnes pagasta teritorijas plānojumā tiek noteiktas sekojošas aizsargjoslas ap **upēm**:

1. Pededze	300 m.
2. Vaidava	100 m
3. Akaviņa	50 m

Pārējām pagasta teritorijā esošām upēm - 10 m aizsargjosla.

Aizsargjoslas pagasta teritorijā esošām **ūdenstilpēm**:

1. Alūksnes ezers	500 m
2. Lukumietis	100 m
3. Mudenieks	10 m
4. Sīļu ezers	10 m
5. Lielais Vārnas ezers	10 m
6. Mellītis	10 m
7. Cīrītis	10 m
8. Meistera ezers	10 m
9. Mazais Vārnu ezers	10 m
10. Tubuļa ezers	10 m
11. Puntuļa ezers	10 m
12. Enču ezers (daļa)	10 m
13. Kunnāls	10 m
14. Mazais Mallītis	10 m

Aprobežojumi aizsargjoslās:

- 1) aizliegts izvietot būves lopbarības glabāšanai (izņemot siena šķūņus), minerālmēslu, augu aizsardzības līdzekļu, degvielas, eļļošanas materiālu, bīstamo ķīmisko vielu vai ķīmisko produktu, kokmateriālu, kā arī bīstamās ķīmiskās vielas vai ķīmiskos produktus saturošu materiālu glabātavas, izņemot šim nolūkam teritoriju plānojumos paredzētās vietas;
- 2) aizliegts ierīkot atkritumu apglabāšanas poligonus un atkritumu izgāztuves;
- 3) aizliegts veikt 50 metrus platā joslā kailcirtes, izņemot koku ciršanu ārkārtas situāciju seku likvidēšanai un vējgāžu, vējlaužu un snieglaužu seku likvidēšanai, kā arī palieņu pļavu atjaunošanai un apsaimniekošanai. Ja aizsargjosla ir šaurāka par 50 metriem, kailcirte aizliegta visā aizsargjoslas platumā;
- 4) aizliegts celt ēkas un būves teritorijās ar applūdinājuma varbūtību vismaz reizi simts gados, izņemot īslaicīgas lietošanas būves, mazēkas lauku apvidū un šim nolūkam īpaši paredzētās aizsargbūves vai teritorijas uzbēršanu;
- 5) 10 metrus platā joslā papildus iepriekš minētajam aizliegts:
 - a) izvietot degvielas uzpildes stacijas,
 - b) celt un izvietot jebkādas ēkas un būves, tai skaitā nožogojumus (izņemot kultūras pieminekļu atjaunošanu, ūdens ņemšanas ietaises, ūdens regulēšanas ietaises, kā arī citas hidrotehniskās, krastu nostiprināšanas un tiltu būves, kuģošanas drošībai nepieciešamās būves, peldvietas, laivu un motorizēto ūdens transportlīdzekļu piestādnes un šo transportlīdzekļu uzpildīšanai paredzētās degvielas uzpildes

- stacijas, ja attiecīgās darbības ir paredzētas vietējās pašvaldības teritorijas plānojumā vai ūdenobjektu apsaimniekošanas plānā),
- e) lietot mēslošanas līdzekļus un ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus,
 - f) ierīkot meliorācijas būves bez saskaņošanas ar reģionālo vides pārvaldi,
 - g) veikt galveno cirti, izņemot koku ciršanu ārkārtas situāciju seku likvidēšanai, vējgāžu, vējlaužu un snieglaužu seku likvidēšanai,
 - h) iegūt un izmantot derīgos izrakteņus, izņemot pazemes ūdeņu ieguvu ūdensapgādes vai rekreācijas vajadzībām aizsargjoslā esošai dzīvojamai vai atpūtnieku aprūpei paredzētai ēkai,
 - i) mazgāt mehāniskos transportlīdzekļus un lauksaimniecības tehniku,
 - j) veikt meža zemju transformāciju, ja tā nav saistīta ar šā punkta "b" apakšpunktā minētajiem izņēmuma gadījumiem,
 - k) kurt ugunsurus un novietot teltis ārpus šim nolūkam norādītajām vietām bez saskaņošanas ar zemes īpašnieku vai tiesisko valdītāju.
- 6) aizliegts novietot iegūto grunti pēc normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā veiktas virszemes ūdenobjekta padziļināšanas vai tīrīšanas ārpus tam paredzētajām vietām;
 - 7) aizliegts ierīkot mehānisko transportlīdzekļu sacīkšu trases un izmēģinājuma vietas.
 - 8) Virszemes ūdenobjektos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ierīkotajās peldvietās aizliegts braukt ar motorlaivām un ūdensmotocikliem, ja tas nav saistīts ar specializēto dienestu darbību, šo teritoriju apsaimniekošanu vai uzraudzību.
 - 9) Mārkalnes pagasta padome pieņem attiecīgu lēmumu par jebkādu nelikumīgu nožogojumu nojaukšanu virszemes ūdenobjektu aizsargjoslās. Mārkalnes pagasta padome veic vai organizē nožogojumu nojaukšanu, ja īpašnieks vai tiesiskais valdītājs pēc pašvaldības lēmuma pieņemšanas nožogojumu viena mēneša laikā nav nojaucis. Ar nojaukšanu saistītos izdevumus sedz nožogojuma īpašnieks vai tiesiskais valdītājs.

Aizsargjoslu noteikšanas metodiku, vides un cilvēka prasības, aizsargjoslu uzturēšanas un to stāvokļa kontroles mehānismu nosaka MK noteikumi Nr.284. (04.08.1998) „Ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslu noteikšanas metodika”.

3.1.2 Aizsargjoslas ap purviem

Aizsargjoslas ap purviem tiek noteiktas, lai saglabātu bioloģisko daudzveidību un stabilizētu mitruma režīmu meža un purvu saskares (pārejas) zonā.

Teritorijas plānojums nosaka aizsargjoslu ap purviem minimālo platumu:

- 1) 10 līdz 100 hektārus lielām platībām - 20 metru josla;
- 2) par 100 hektāriem lielākām platībām - 50 metru josla meža augšanas apstākļu tipos uz sausām, nosusinātām, slapjām minerālaugsnēm un nosusinātām kūdras augsnēm un vismaz 100 metru josla meža augšanas tipos uz slapjām kūdras augsnēm.

3.1.3. Aizsargjoslas (aizsardzības zonas) ap kultūras pieminekļiem

Aizsargjoslas (aizsardzības zonas) ap kultūras pieminekļiem ir noteiktas, lai nodrošinātu kultūras pieminekļu aizsardzību un saglabāšanu, kā arī samazinātu dažāda veida negatīvu ietekmi uz nekustamiem kultūras pieminekļiem.

Mārkalnes pagasta teritorijas plānojumā tiek noteikta **500 metru** aizsargjosla Mellīšu senkapiem (Zviedru kapiem), Ignašu senkapiem, Vuķu senkapiem.

Aprobežojumi aizsargjoslās:

- 1) jebkuru saimniecisko darbību aizsargjoslās (aizsardzības zonās) ap kultūras pieminekļiem drīkst veikt tikai ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas un kultūras pieminekļa īpašnieka atļauju;
- 2) pārdodot vienam īpašniekam piederošu kultūras pieminekļa un tā aizsargjoslas zemi, aizliegts to sadalīt;
- 3) aizliegts izvietot lopbarības, minerālmēsļu, degvielas, eļļošanas materiālu, ķīmisko vielu, kokmateriālu un citu veidu materiālu un vielu glabātavas, izņemot šim nolūkam īpaši paredzētas un iekārtotas vietas;
- 4) aizliegts ierīkot atkritumu apglabāšanas poligonus;
- 5) aizliegts aizkraut pievedceļus un pieejas pie kultūras pieminekļa;
- 6) aizliegts glabāt un izliet ķīmiski aktīvas un koroziju izraisošas vielas.

Aizsargjoslu funkcijas, uzturēšana un kontrole, saimnieciskās darbības aprobežojumi aizsargjoslās noteikti saskaņā ar likumu „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” (12.02.1992.), un Ministru padomes lēmumu Nr.506 „Par kultūras pieminekļu uzskaites, aizsardzības, izmantošanas un restaurācijas noteikumiem.”.

3.1.3. Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām

Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām tiek noteiktas, lai nodrošinātu ūdens resursu saglabāšanos un atjaunošanos, kā arī samazinātu piesārņojuma negatīvo ietekmi uz iegūstamo ūdens resursu kvalitāti.

Teritorijas plānojumā tiek noteikta stingra režīma aizsargjosla visiem urbumiem 50 m.

Aprobežojumi aizsargjoslās:

- 1) stingra režīma aizsargjoslā aizliegta jebkāda saimnieciskā darbība, izņemot to, kura saistīta ar ūdens ieguvī konkrētā ūdensapgādes urbumā vai ūdensgultnē attiecīgo ūdens ieguves un apgādes objektu uzturēšanai un apsaimniekošanai;
- 2) bakterioloģiskajā aizsargjoslā paredzētās darbības realizēšanai jāveic ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums. ja centralizētai ūdensapgādei izmanto pazemes (no virszemes piesārņojuma infiltrācijas neaizsargātu) ūdens horizontu, kā arī pazemes ūdens resursu mākslīgas papildināšanas metodi, jāievēro šā panta 1. punktā minētie aprobežojumi. bakterioloģiskajā aizsargjoslā aizliegts:
 - a) izvietot lopbarības, minerālmēslu, degvielas, eļļošanas materiālu, ķīmisko vielu, kokmateriālu un citu veidu materiālu un vielu glabātavas, izņemot šim nolūkam īpaši paredzētas un iekārtotas vietas;
 - b) aizliegts ierīkot atkritumu apglabāšanas poligonus un atkritumu izgāztuves;
 - c) aizliegts izvietot degvielas uzpildes stacijas;
 - d) aizliegts aizkraut pievedceļus un pieejas pie ūdens ņemšanas ietaisēm;
 - e) aizliegts veikt darbus ar triecienmehānismiem, izmest un izliet kodīgas un koroziju izraisošas vielas, degvielu un eļļošanas materiālus;
 - f) aizliegts veikt jebkāda veida derīgo izrakteņu iegūšanas, iekraušanas un izkraušanas, gultnes padziļināšanas, zemes smelšanas un spridzināšanas darbus;
 - g) aizliegts glabāt un izliet ķīmiski aktīvās un koroziju izraisošās vielas;
 - h) aizliegts lietot mēslošanas līdzekļus un ķīmiskos augu aizsardzības līdzekļus;
- 3) ķīmiskajā aizsargjoslā paredzētās darbības realizēšanai jāveic ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums.

Aizsargjoslu noteikšanas metodiku, vides un cilvēka prasības, aizsargjoslu uzturēšanas un to stāvokļa kontroles mehānismu nosaka MK noteikumi Nr.8. (20.10.1998) „Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika”.

3.2. Eksploatācijas aizsargjoslas

Eksploatācijas aizsargjoslas tiek noteiktas gar transporta, sakaru un citu komunikāciju līnijām, kā arī ap objektiem, kas nodrošina dažādu valsts dienestu darbību. Eksploatācijas aizsargjoslu galvenais uzdevums ir nodrošināt minēto komunikāciju un objektu efektīvu un drošu eksploatāciju un attīstības iespējas.

3.2.1. Aizsargjoslas gar autoceļiem

Aizsargjoslas gar autoceļiem ir noteiktas, lai samazinātu ielu un autoceļu negatīvo ietekmi uz vidi, nodrošinātu transporta maģistrāļu eksploatāciju un drošību, kā arī izveidotu no apbūves brīvu joslu, kas nepieciešama ielu un autoceļu rekonstrukcijas vajadzībām.

Teritorijas plānojumā tiek noteikta 60 metri aizsargjosla no ceļa ass uz katru pusi I šķiras autoceļam P 40 Alūksne - Zaiceva, 30 metri aizsargjosla no ceļa ass uz katru pusi II šķiras autoceļiem V 386 Alūksne - Ziemeļi - Veclaicene; V 390 Kolberģis - Ponkuļi; V 392 Klementīne - Akaviņas, V 391 Mārkalne - Augure, V 389 Lāzberģis - Šlukums un pašvaldības autoceļiem.

Aizsargjoslās noteikti aprobežojumi:

Lai nodrošinātu autoceļa pārredzamību un transporta līdzekļu satiksmes drošību, aizsargjoslās gar autoceļiem aizliegts:

- a) 30 metrus joslā no ceļa malas cirst kokus un izvietot kokmateriālu krautuves, par to rakstveidā neinformējot autoceļa īpašnieku divas nedēļas pirms koku ciršanas uzsākšanas, kā arī ieaudzēt mežu bez saskaņošanas ar autoceļa īpašnieku;
- b) bez autoceļa īpašnieka atļaujas veikt jebkurus būvniecības un derīgo izrakteņu ieguves darbus, kā arī grunts rakšanas un pārvietošanas darbus, izņemot lauksaimniecības vajadzībām nepieciešamos darbus;

Aizsargjoslu noteikšanas metodiku, vides un cilvēka prasības, aizsargjoslu uzturēšanas un to stāvokļa kontroles mehānismu nosaka MK noteikumi Nr.162. (10.04.2001.) „Autoceļu aizsargjoslu noteikšanas metodika”.

3.2.2. Aizsargjoslas gar sakaru (telekomunikāciju) līnijām

Aizsargjoslas gar visu veidu un piederības sakaru līnijām un to iekārtām ir noteiktas, lai nodrošinātu to maksimālu aizsardzību no cilvēka, dabas vai citu faktoru nevēlamas ietekmes, kuras rezultātā var tikt traucēta sakaru līniju normāla darbība, radīti zaudējumi tautsaimniecībai un valstij.

Teritorijas plānojums nosaka aizsargjoslu gar sakaru līnijām minimālo platumu:

- gar apakšzemes kabeļu, gaisvadu un radiofikācijas sakaru līnijām - zemes gabals un gaisa telpa sakaru līnijas augstumā, ko norobežo nosacītas vertikālas plaknes sakaru līnijas katrā pusē 2,5 metru attālumā no apakšzemes kabeļu līnijas vai no gaisvadu līnijas ass.
- ap virszemes un apakšzemes sakaru kabeļu līniju neapkalpojamiem pastiprināšanas punktiem - zemes gabals un gaisa telpa sakaru līnijas augstumā, ko norobežo nosacīta vertikāla plakne, kas atrodas 3 metru attālumā no pastiprināšanas punkta vai no tā apvaļņojuma robežas.
- stīgām mežu masīvos un stādījumos, kur koku augstums nav lielāks par 4 metriem - 2,5 metri katrā pusē no līnijas ass līdz koku zariem;
- stīgām mežu masīvos un stādījumos, kur koku augstums ir lielāks par 4 metriem - 3.5 metri katrā pusē no līnijas ass līdz koku zariem;
- vietās, kur iespējami bieži koku krišanas gadījumi, stigas platums nedrīkst būt mazāks par stādījumu vidējo augstumu katrā sakaru līnijas pusē. Atsevišķi koki vai koku grupas, kas aug stigas malās, jānocērt, ja to augstums ir lielāks nekā stādījumu vidējais augstums.

Aizsargjoslās noteikti aprobežojumi:

Aizsargjoslās gar sakaru līnijām aizliegts:

- 1) veikt jebkādas celtniecības, montāžas un spridzināšanas darbus, kā arī zemes darbus dziļāk par 0,5 metriem un planēšanu ar tehniku;
- 2) izdarīt ģeoloģiskās un ģeodēziskās izpētes darbus, kas saistīti ar urbumiem, zemes paraugu ņemšanu un citiem līdzīgiem darbiem;
- 3) stādīt kokus, izvietot lauka apmetnes, turēt lopus, nokraut materiālus, lopbarību un mēslojumu, kurt ugunsiskus un ierīkot šautuves;
- 4) zem gaisvadu sakaru līnijām pārvadāt gabarītiem neatbilstošas kravas, kā arī ierīkot autotransporta, traktoru un mehānismu stāvvietas;
- 5) nojaukt un rekonstruēt ēkas un tiltus, pārbūvēt kolektorus un tuneļus, kuros ieguldīti sakaru kabeļi vai uzstādītas sakaru līniju statnes, kabeļu kastes un sadales kārbas (ja būvētājs nav iepriekš pārvietojis sakaru līnijas un iekārtas pēc saskaņošanas ar to valdītāju);
- 6) apbērt vai salauzt mērstabīņus un brīdinājuma zīmes, novietot uz apakšzemes kabeļu līniju trasēm smagus (vairāk par 5 tonnām) priekšmetus, ierīkot trasēs skābju, sāļu un sārnu notekas;
- 7) atvērt sakaru līniju neapkalpojamo pastiprinātājpunktu, mikroviļņu līniju, telekomunikācijas kabeļu kanalizācijas kabeļaku, šahtu, sadales skapju un kabeļu kastu

durvis un lūkas, kā arī personām, kas minētās līnijas un iekārtas neapkalpo, pieslēgties sakaru līnijām un iekārtām;

- 8) veikt jebkādas citas darbības, kas var izraisīt sakaru līniju un iekārtu bojājumus;
- 9) rokot zemi, lietot laužņus, kapļus, ķīļus un pneimatiskos instrumentus,
- 10) apbērt ar zemi vai būvmateriāliem telekomunikāciju kabeļu kanalizāciju kabeļaku lūku vākus, sadales skapjus, brīdinājuma zīmes un mērstabīņus apakšzemes kabeļu trasēs, kā arī pārvietot esošās sakaru līnijas un iekārtas bez iepriekšējas saskaņošanas ar to valdītāju.

Aizsargjoslu noteikšanas metodiku, vides un cilvēka prasības, aizsargjoslu uzturēšanas un to stāvokļa kontroles mehānismu nosaka MK noteikumi Nr.61. (13.02.2001.) „Ekspluatācijas aizsargjoslu gar sakaru līnijām noteikšanas metodika”.

3.2.3. Aizsargjoslas gar elektriskajiem tīkliem

Aizsargjoslas gar visu veidu un jebkuras piederības elektriskajiem tīkliem, to iekārtām un būvēm ir noteiktas, lai nodrošinātu elektrisko tīklu, to iekārtu un būvju ekspluatāciju un drošību.

Teritorijas plānojums aizsargjoslām gar elektriskajiem tīkliem nosaka šādu minimālo platumu:

- 1) gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām - zemes gabals un gaisa telpa šīs līnijas augstumā, ko norobežo nosacītas vertikālas plaknes katrā pusē no malējā vada elektrisko tīklu gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu:
 - līdz 20 kilovoltiem - 10 metri
 - 20- 110 kilovoltiem - 20 metri
 - virs 110 kilovoltiem - 30 metri
- 2) gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām blīvi apdzīvotās vietās - zemes gabals un gaisa telpa šīs līnijas augstumā, ko norobežo nosacītas vertikālas plaknes katrā pusē no malējā vada elektrisko tīklu gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu:
 - līdz 20 kilovoltiem - 2 metri.
 - 20 - 110 kilovoltiem - 4 metri
 - virs 110 kilovoltiem - 8 metri
- 3) gar elektrisko tīklu kabeļu līnijām - zemes gabals vai gaisa telpa, ko norobežo nosacītas vertikālas plaknes kabeļu līnijas katrā pusē 1 metra attālumā no kabeļu līnijas ass;
- 4) ap elektrisko tīklu sadales iekārtām, fīderu punktiem, transformatoru apakšstacijām - zemes gabals un gaisa telpa 1 metra attālumā katrā pusē no šo iekārtu nožogojuma vai to visvairāk izvirzīto daļu projekcijas uz zemes vai grīdas virsmas.

Aizsargjoslās noteikti aprobežojumi:

- 1) aizliegts aizkraut pievadceļus un pieejas elektrisko tīklu objektiem;
- 2) aizliegt izvietot lopbarības, minerālmēsli, degvielas, eļļošanas materiālu, ķīmisko vielu, kokmateriālu un citu veidu materiālu un vielu glabātavas;
- 3) aizliegts aizsargjoslās gar gaisa vadu līnijām iekārtot sporta laukumus, rotaļu laukumus, stadionus, tirgus, sabiedriskā transporta pieturas, mašīnu un mehānismu stāvvietas, kā arī veikt jebkādas pasākumus, kas saistīti ar cilvēku pulcēšanos;
- 4) aizliegts aizsargjoslās gar pazemes elektropārvades kabeļlīnijām veikt darbus ar triecienmehānismiem, nomest smagumus, izmest un izliet kodīgas un koroziju izraisošas vielas, degvielu, eļļošanas materiālus;
- 5) aizliegts celt, kapitāli remontēt, rekonstruēt vai nojaukt jebkuras ēkas un būves bez attiecīgo komunikāciju īpašnieka atļaujas;
- 6) aizliegts veikt jebkāda veida derīgo izrakteņi iegūšanas, iekraušanas un izkraušanas, gultnes padziļināšanas, zemes smelšanas, spridzināšanas un meliorācijas darbus, kā arī izvietot lauka apmetnes un mehānizēt laistīt lauksaimniecības kultūras;
- 7) aizliegts aizsargjoslās gar zemūdens elektropārvades kabeļlīnijām iekārtot kuģu liellaivu un peldošu celtnu piestādnes, noenkuroties, braukt ar izmestu enkuru un tīkliem, ierādīt zvejas vietas un zvejot, ķert ūdens dzīvniekus un iegūt ūdensaugus ar dziļūdens rīkiem, kā arī ierīkot dzirdinātavas;
- 8) aizliegts skaldīt ledu;
- 9) aizliegts braukt ar mašīnām un mehānismiem, kā arī strādāt ar lauksaimniecības tehniku, kuras augstums, mērot no ceļa (zemes) virsmas, pārsniedz 4,5 metrus;
- 10) aizliegts veikt zemes darbus dziļāk par 0,3 metriem, bet aramzemēs - dziļāk par 0,45 metriem, kā arī veikt grunts planēšanu ar tehniku;
- 11) aizliegts veikt darbus, kas saistīti ar zemju appludināšanu uz laiku;
- 12) aizliegts ar jebkādam darbībām traucēt energoapgādes uzņēmuma darbiniekus, kuri aizsargjoslā veic ekspluatācijas, remonta, rekonstrukcijas, avāriju novēršanas vai to seku likvidācijas darbus šajā likumā noteiktajā kārtībā;
- 13) veicot apūdeņošanas grāvju un drenāžas kolektorgrāvju būvi, kā arī ierīkojot nožogojumus un veicot citus darbus, jāsauglabā pievedceļi un pieejas elektriskajiem tīkliem un to būvēm.
- 14) koku un krūmu audzēšana elektrisko tīklu trasēs pieļaujama ar elektrisko tīklu īpašnieka rakstveida atļauju.
- 15) elektroenerģijas apgādes uzņēmumi, kuriem saskaņā ar Enerģētikas likumu ir nepieciešama licence, izmanto nekustamo īpašumu aizsargjoslām gar elektriskajiem tīkliem

bez atlīdzības par nekustamā īpašuma īpašniekam, valdītājam vai lietotājam noteikto nekustamā īpašuma lietošanas tiesību aprobežojumu.

Aizsargjoslu noteikšanas metodiku, vides un cilvēka prasības, aizsargjoslu uzturēšanas un to stāvokļa kontroles mehānismu nosaka LR MK noteikumi Nr.415. (20.10.1998) "Ekspluatācijas aizsargjoslu gar elektriskajiem tīkliem noteikšanas metodika".

3.2.4. Aizsargjoslas ap meliorācijas būvēm un ierīcēm

Aizsargjoslas tiek noteiktas, lai nodrošinātu meliorācijas būvju un ierīču ekspluatāciju un drošību.

Teritorijas plānojums nosaka aizsargjoslas ap valsts un koplietošanas meliorācijas būvēm un ierīcēm:

- 10 m attālumā no ūdensnotekas krotas ūdensnotekas abās pusēs regulētām vai ierīkotām ūdensnotekām lauksaimniecībā izmantojamās zemēs
- 8 - 10m attālumā no ūdensnotekas krotas atbērtnes pusē regulētām ūdens notekām (maģistrālajiem grāvjiem) meža zemēs.

Aizsargjoslās noteikti aprobežojumi:

- 1) aizliegts ierīkot atkritumu apglabāšanas poligonus un atkritumu izgāztuves;
- 2) aizliegts aizkraut pievedceļus un pieejas meliorācijas būvēm un ierīcēm, veidot akmens krāvumus;
- 3) aizliegts veikt darbus ar triecienmehānismiem, nomest smagumus, izmest un izliet kodīgas un koroziju izraisošas vielas, degvielu un eļļošanas materiālus.

Aizsargjoslu noteikšanas metodiku, vides un cilvēka prasības, aizsargjoslu uzturēšanas un to stāvokļa kontroles mehānismu nosaka MK noteikumi Nr.258 (13.05.2003.) „Noteikumi par ekspluatācijas aizsargjoslu ap meliorācijas būvēm un ierīcēm noteikšanu metodiku lauksaimniecībā izmantojamās zemēs un meža zemēs”.

3.2.5. Aizsargjoslas gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem

Aizsargjoslas tiek noteiktas, lai nodrošinātu ūdensvadu un kanalizācijas tīklu ekspluatāciju un drošību.

Teritorijas plānojumā aizsargjoslām gar ūdensvadu un kanalizācijas tīkliem minimālo platumu nosaka:

- 1) gar ūdensvadiem un kanalizācijas spiedvadiem - 5 metri katrā pusē no cauruļvada malas;
- 2) gar pašteces kanalizācijas vadiem - 3 metri katrā pusē no cauruļvada malas;
- 3) drenām un atklātiem grāvjiem - 3 metri uz katru pusi no drenas vai atklāta grāvja malas;

- 4) ūdenstorņiem, virszemes ūdens rezervuāriem, sūkņu un ūdens apstrādes stacijām - 5 metri rādiusā;
- 5) kanalizācijas sūkņu stacijām - 5 metri rādiusā;
- 6) zemtekām - platībā, ko tās aizņem dziļumā no ūdens virsmas uz katru pusi no attiecīgās zemtekas.

Aizsargjoslās noteikti aprobežojumi:

- 1) aizliegts aizkraut pievedceļus un pieejas ūdensvada un kanalizācijas tīklu objektiem;
- 2) aizliegts veikt darbus ar triecienmehānismiem, nomest smagumus, izmest un izliet kodīgas un koroziju izraisošas vielas, degvielu un eļļošanas materiālus.
- 3) aizliegts glabāt un izliet ķīmiski aktīvas un koroziju izraisošas vielas un degvielu.

Aizsargjoslu noteikšanas metodiku, vides un cilvēka prasības, aizsargjoslu uzturēšanas un to stāvokļa kontroles mehānisku nosaka LR MK noteikumi Nr.198. (26.05.1998.) "Noteikumi par ūdensvadu un kanalizācijas tīklu ekspluatācijas aizsargjoslu noteikšanas metodiku".

3.2.6. Aizsargjoslas ap ģeodēziskajiem punktiem

Aizsargjoslas ap ģeodēziskajiem punktiem nosaka, lai nodrošinātu ģeodēzisko punktu ilgstošu saglabāšanos un stabilitāti.

Aizsargjosla ap ģeodēzisko punktu ir vienu metru plata zemes josla no ģeodēziskā punkta konstrukcijas ārējās malas. Aizsargjoslās ap ģeodēziskajiem punktiem iekļaujami tie zemes gabali, kuros atrodas ģeodēziskie punkti, kā arī vismaz vienu metru plata zemes josla ap to robežām.

3.2.7. Tauvas josla

Tauvas josla tiek noteikta zvejas, kuģošanas un ar to saistīto darbību nodrošināšanai gar ūdeņu krastiem, neatkarīgi no īpašuma veida, saskaņā ar Zvejniecības likumu. Teritorijas plānojumā tiek noteikts **10 m** tauvas joslas platums ap Alūksnes ezeru, Lukumieti, Cirīti, Meistera ezeru, Mazo Vārnu ezeru, Puntuļa ezeru, Enču ezera (daļu), Kunnālu, Mazo Mellīti, Pededzes upi, Vaidavu, Akaviņu. Teritorijas plānojumā tiek noteikts **4 m** tauvas joslas platums ap Mudenieku, Tubuļa ezeru, Sīļu ezeru, Lielo Vārnas ezeru, Mellīti.

Tauvas joslas bezmaksas lietošana ir paredzēta:

- kājāmgājējiem;
- zivju resursu un ūdeņu uzraudzībai;
- robežapsardzībai;

- vides aizsardzībai un ugunsdrošības pasākumu veikšanai.

Tauvas joslas platums, uzturēšana un kontrole, saimnieciskās darbības aprobežojumi tauvas joslā noteikti saskaņā ar Zvejniecības likumu (28.04.1995.).

3.3. Sanitārās aizsargjoslas

Sanitārās aizsargjoslas ir noteiktas ap objektiem, kuriem ir noteiktas paaugstinātas sanitārās prasības. To galvenais uzdevums ir sanitāro prasību nodrošināšana.

3.3.1. Aizsargjoslas ap atkritumu uzglabāšanas vietām un ūdens attīrīšanas iekārtām

Aizsargjoslas ap atkritumu izgāztuvēm un notekūdeņu attīrīšanas iekārtām nosaka, lai nodrošinātu tām piegulošo teritoriju aizsardzību no iespējamās vai esošās negatīvās ietekmes.

Aizsargjoslas platums ap atkritumu izgāztuvēm Mārkalnes pagastā ir **100 metru**.

Aizsargjoslas platums ap notekūdeņu attīrīšanas iekārtām BIO 100 Mārkalnē ir **100 metri**.

Aizsargjoslas platumu ap notekūdeņu attīrīšanas iekārtām nosaka atkarībā no izmantotās tehnoloģijas un iekārtas tehniskā raksturojuma:

- 1) attīrīšanas iekārtām ar slēgtu ar slēgtu apstrādi visā ciklā (bez vaļējām virsmām notekūdeņu un dūņu uzglabāšanai - 50 metri,
- 2) atklātām notekūdeņu apstrādes tilpēm un slēgtai dūņu apstrādei vai slēgtai to uzglabāšanai - 100 metri;
- 3) atklātai notekūdeņu apstrādei un atklātiem dūņu laukiem - 300 metri;
- 4) filtrācijas laukiem - 50 metri.

Aizsargjoslas nosaka no teritorijas robežas (žoga, vaļņa ārējās robežas vai apvedgrāvja ārējās malas).

Aizsargjoslās noteikti aprobežojumi:

- 1) aizliegts aizkraut pievedceļus un pieejas atkritumu izgāztuvēm un notekūdeņu attīrīšanas iekārtām;
- 2) aizliegts veikt darbus, kas var izraisīt appludināšanu vai gruntsūdens līmeņa paaugstināšanos;
- 3) aizliegts būvēt jaunas ēkas, izņemot gadījumus, kad ēku būvniecība ir saistīta ar atkritumu apglabāšanas poligoniem, notekūdeņu attīrīšanas iekārtu ekspluatāciju, personāla un apsardzes vajadzībām, laboratorijām, autostāvvietām, komunikācijām, elektrolīnijām, elektrostacijām, naftas un gāzes vadiem, sūkņu stacijām un pazemes rezervuāriem
- 4) aizliegts ierīkot jaunas dzeramā ūdens ņemšanas vietas.

3.4. Aizsargjoslu uzturēšana

Vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas un aizsargjoslas ap kapsētām un gar valsts autoceļiem par saviem līdzekļiem kārtībā uztur zemes īpašnieks, bet, ja tiesības lietot zemi nodotas citai personai - zemes lietotājs, ja citos normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

Ekspluatācijas, drošības un sanitārās aizsargjoslas (izņemot aizsargjoslas ap kapsētām un gar valsts autoceļiem) par saviem līdzekļiem kārtībā uztur attiecīgā objekta vai komunikācijas īpašnieks, ja citos normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

Aizsargjoslu uzturēšanas un stāvokļa kontroles kārtība, citas nepieciešamās darbības veicamas ievērojot normatīvo aktu prasības.

4. TURPMĀKĀ PLĀNOŠANA

Saskaņā ar 2000.12.05. LR MK noteikumiem Nr. 423 "Noteikumi par teritorijas plānojumiem" 5.nodaļas 41.punktu.

4.1. Turpmākās plānošanas gaita:

- izstrādājama detalizēta visu aizsargjoslu un aizsardzības zonu karte, kas izmantojama apgrūtinājumu un servitūtu noteikšanai formējot zemes īpašumu reģistrāciju Zemesgrāmatā, kā arī korektai zemes īpašumu kadastrālo vērtību noteikšanai nodokļu vajadzībām. Veicama objektu individuālo aizsargjoslu izstrādāšana un instrumentāla uzmērīšana dabā;
- izstrādājama dabas resursu izmantošanas prognoze un veicams ietekmes uz vidi un pagasta attīstības nākotnē vērtējums;
- veicama izpēte, lai fiksētu vietējās nozīmes īpaši aizsargājamus dabas objektus, noteiktu teritorijas, kurās ierobežojama darbība mūsdienu ģeoloģisko procesu dēļ;
- veicama izpēte, lai fiksētu jaunus objektus ar kultūrvēsturisku vērtību un īpatnējas dabas ainavas, ja nepieciešams, paredzot to reģenerāciju;
- veicama izpēte, lai noteiktu pārpurvotās teritorijas, kam nepieciešama meliorācija;
- veicama izpēte, lai precīzi noteiktu meža zvēru pārejas vietas;
- veicama elektropārvades līniju un kabeļu; telekomunikāciju līniju un kabeļu, kā arī citu inženierkomunikāciju precīzā uzmērīšana un dešifrēšana dabā;
- veicama izpēte, lai noteiktu perspektīvā nepieciešamos atkritumu saimniecības objektus;
- izstrādājams sabiedrības atpūtas attīstības plānu;
- izstrādājama apdzīvoto vietu un objektu centralizēta apziņošanas sistēma, veicama bīstamo objektu riska analīze;
- izstrādājams detālplānojums Mārkalnei.

4.2. Kopējie turpmākās plānošanas objekti¹³:

- *reģionālās attīstības projekts „Ziemeļu Stīga” Apes pilsētas ar lauku teritoriju, Jaunlaicenes, Veclaicenes, Ziemeru, Mārkalnes, Jaunalūksnes un Pededzes pagastu teritorijās.* Kopīgs turpmākās plānošanas objekts Alūksnes un Apes pilsētām, Jaunlaicenes, Veclaicenes, Ziemeru, Mārkalnes, Jaunalūksnes un Pededzes pagastiem
- *Alūksnes ezera un apkārtnes kvalitatīva un ilglaicīga saglabāšana, aizsardzība un attīstīšana,* īpaši – vides aizsardzība, uzņēmējdarbības attīstība, tai skaitā zivsaimniecības un tūrisma attīstība. Kopīgs turpmākās plānošanas objekts Alūksnes pilsētai, Ziemeru, Mārkalnes un Jaunalūksnes pagastiem;
- *Vaidavas upes un apkārtnes kvalitatīva un ilglaicīga saglabāšana, aizsardzība un attīstīšana,* īpaši – tūrisma un uzņēmējdarbības attīstība, vides aizsardzība. Kopīgs turpmākās plānošanas objekts Apes pilsētai, Alsviķu, Mārkalnes un Ziemeru pagastiem;
- *Pededzes upes un apkārtnes kvalitatīva un ilglaicīga saglabāšana, aizsardzība un attīstīšana,* īpaši – ar vides aizsardzību saistītie jautājumi. Kopīgs turpmākās plānošanas objekts Jaunalūksnes, Mārkalnes un Pededzes pagastiem;
- *Girgulicas meža saglabāšana un aizsardzība.* Kopīgs turpmākās plānošanas objekts Mārkalnes un Pededzes pagastiem;
- *Aizsargājamo ainavu apvidus Veclaicene un tajā ietilpstošo dabas liegumu kvalitatīva un ilglaicīga saglabāšana, aizsardzība un attīstīšana.* Kopīgs turpmākās plānošanas objekts Apes pilsētai, Jaunlaicenes, Mārkalnes, Veclaicenes un Ziemeru pagastiem;
- *Latvijas Republikas pierobežas reģiona ilgtspējīga attīstība Apes pilsētas, Veclaicenes, Ziemeru, Mārkalnes un Pededzes pagastu teritorijās.* Kopīgs turpmākās plānošanas objekts Apes pilsētai, Veclaicenes, Ziemeru, Mārkalnes un Pededzes pagastiem;

4.3. Kopīga infrastruktūras objektu izmantošana:

- *Alūksnē esošie infrastruktūras objekti* – izglītības un medicīnas iestādes, citi pakalpojumu sniedzēji. Kopējo interešu objekti Alūksnes pilsētai, Jaunlaicenes, Veclaicenes, Ziemeru, Mārkalnes, Pededzes un Jaunalūksnes pagastiem;

¹³ Pamatojoties uz 30.04.2003. *Sanāksmē par Alūksnes rajona Jaunlaicenes, Mārkalnes, Veclaicenes un Ziemeru pagastu teritorijas plānojumiem* definēto. Sanāksmes protokola kopija Pielikumā Nr.5
Mārkalnes pagasta teritorijas plānojums. Pirmā daļa

- **Ziemeru pamatskola** - Ziemeru pamatskolas restrukturizācija par sporta pamatskolu. Kopējo interešu objekts Alūksnes pilsētai, Jaunlaicenes, Mārkalnes, Veclaicenes un Ziemeru pagastiem.

4.4. Citi projekti, kam nepieciešama kopīga plānošana:

- **Alūksnes novada izveides projekts.** Kopīgs turpmākās plānošanas projekts Alūksnes un Apes pilsētām, Jaunlaicenes, Veclaicenes, Ziemeru, Mārkalnes, Pededzes un Jaunalūksnes pagastiem;
- **projekti, saistīti ar cilvēkresursu attīstību, tai skaitā ar pieaugušo izglītību.** Kopīgi turpmākās plānošanas projekti Alūksnes un Apes pilsētām, Jaunlaicenes, Veclaicenes, Ziemeru, Mārkalnes, Pededzes un Jaunalūksnes pagastiem;
- **projekti, saistīti ar uzņēmējdarbības, tai skaitā tūrisma, attīstību.** Kopīgi turpmākās plānošanas projekti Alūksnes un Apes pilsētām, Jaunlaicenes, Veclaicenes, Ziemeru, Mārkalnes, Pededzes un Jaunalūksnes pagastiem;
- **pārrobežu sadarbības projekti.** Kopīgi turpmākās plānošanas projekti Alūksnes un Apes pilsētām, Jaunlaicenes, Veclaicenes, Ziemeru, Mārkalnes, Pededzes un Jaunalūksnes pagastiem.

5. TERITORIJAS PLĀNOJUMA PĀRSKATĪŠANA UN GROZĪŠANA

Teritorijas plānojums tiek pārskatīts zemāk minētajos gadījumos:

- pēc nepieciešamības, atbilstoši aktuāliem attīstības procesiem, priekšlikumiem.
- beidzies šī teritorijas plānojuma darbības laiks;
- tiek ievēlēta jauna pašvaldība;
- ir stājies spēkā rajona vai reģiona plānojums (vai plānojuma grozījumi) vai nacionālais plānojums, kura prasības attiecas uz Mārkalnes pagasta teritorijas plānojumu vai tieši skar Mārkalnes pašvaldības teritoriju.

Jebkuri grozījumi pieņemtajā teritorijas plānojumā tiek izdarīti 2000.gada 05.decembra MK noteikumu Nr. 423 "Noteikumi par teritoriju plānojumiem" reglamentētajā kārtībā.

Tiesības ierosināt grozījumus pagasta teritorijas plānojumā ir Mārkalnes pagasta padomei, fiziskām personām (Latvijas Republikas pilsoņiem) un juridiskām personām, saskaņā ar pastāvošo likumdošanu. grozījumu ierosinājumi ir jāpamato, izmaiņu procesam jābūt atklātam, ietverot sabiedrisko apspriešanu, ievērojot MK noteikumus Nr.423 (05.12.2000.) "Noteikumi par teritorijas plānojumiem" nosacījumus un minēto procesuālo kārtību..

IZMANTOTĀ LITERATŪRA

1. Likums „Par zemes lietošanu un zemes ierīcību”. 1991.
2. Likums „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”. 1992.
3. Likums „Par īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām”. 1993.
4. Latvijas Republikas valsts robežas likums. 1994.
5. Zvejniecības likums. 1995.
6. Likums „Par zemes dzīlēm”. 1996.
7. Aizsargjoslu likums. 1997.
8. Teritorijas attīstības plānošanas likums. 1998.
9. Ūdens apsaimniekošanas likums. 2002.
10. MP lēmums Nr.506 „Par kultūras pieminekļu uzskaites, aizsardzības, izmantošanas un restaurācijas noteikumiem”. 1992.
11. MK noteikumi Nr. 423 (05.12.2000.) „Noteikumi par teritoriju plānojumiem”.
12. MK noteikumi Nr.198. (26.05.1998.) „Noteikumi par ūdensvadu un kanalizācijas tīklu ekspluatācijas aizsargjoslu noteikšanas metodiku”.
13. MK noteikumi Nr.284. (04.08.1998) „Ūdenstilpju un ūdensteču aizsargjoslu noteikšanas metodika”.
14. MK noteikumi Nr.502 (29.12.1998.) “Aizsargjoslu ap kapsētām noteikšanas metodika”
15. MK noteikumiem Nr.8 (05.01.1999.) „Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika”
16. MK noteikumi Nr.258 (13.05.2003.) „Noteikumi par ekspluatācijas aizsargjoslu ap meliorācijas būvēm un ierīcēm noteikšanu metodiku lauksaimniecībā izmantojamās zemēs un meža zemēs.”
17. MK noteikumi Nr.415. (20.10.1998.) „Ekspluatācijas aizsargjoslu gar elektriskajiem tīkliem noteikšanas metodika”.
18. MK noteikumi Nr.61. (13.02.2001.) „Ekspluatācijas aizsargjoslu gar sakaru līnijām noteikšanas metodika”.
19. MK noteikumi Nr.162. (10.04.2001.) „Autoceļu aizsargjoslu noteikšanas metodika”.
20. MK noteikumi Nr.45 (30.01.2001.) „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi”.
21. MK noteikumi Nr.189 (08.05.2001.) „Dabas aizsardzības noteikumi mežu apsaimniekošanā”.
22. MK noteikumi Nr.251 (08.08.1995.) „Medību noteikumi”.

23. MK noteikumi Nr.415 (22.07.2003.) „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības un izmantošanas noteikumi”.
24. MK noteikumi Nr.247 (25.07.2000.) „Līgumu slēgšanas kārtība īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzības nodrošināšanai”.
25. MK noteikumi Nr.69 (23.02.1999.) „Noteikumi par aizsargājamo ainavu apvidiem”.
26. MK noteikumu Nr. 239 (08.07.1997.) „Zemes dzīļu izmantošanas noteikumi”
27. LBN 100, LBN 201-96, LBN 222-99.
28. ZM Valsts mežu dienesta Alūksnes virsmežniecības 2003.gada 15.jūlija rīkojums Nr.39 „Par mikroliegumu noteikšanu un īpaši aizsargājama meža iecirkņa statusa atcelšanu”.
29. Vides aizsardzības plānošana pašvaldībās. Reģionālais vides centrs Centrālai un Austrumeiropai. Rīga. 1998.
30. Latvijas rajonu pilsētas un pagasti. VSK. Rīga. 1998.
31. Latvijas vides pārskats. Vides konsultāciju un monitoringa centrs. Rīga. 1999.
32. Ieteikumi pagasta teritorijas plānojuma izstrādāšanai. VARAM, SIA ”TOP VIDE”. Rīga.1999.
33. Ieteikumi un piemēri vietējo pašvaldību teritorijas attīstības programmu izstrādei. VARAM, SIA „Reģionālo Studiju Centrs”. Rīga. 2000.
34. Enciklopēdija „Latvijas pagasti”. A/S „Preses nams”. Rīga. 2001.
35. Reģionu attīstība Latvijā. SIA „Reģionu attīstība”. Rīga. 2003.
36. Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programma. Vidzemes attīstības aģentūra. Valmiera. 2002.
37. Alūksnes rajona teritorijas plānojums. Alūksnes rajona padome. Alūksne. 2000.
38. Alūksnes rajona attīstības programma. Alūksnes rajona padome. Alūksne.1999.
39. Alūksnes rajona pilsētu un pagastu pašvaldības apvienošanās (sadarbības) iespēju izpētes projekts”. SIA „Blezūrs – Konsultāciju birojs”. Rīga. 2001.
40. ZM Valsts mežu dienesta Alūksnes virsmežniecības 2002.gada publiskais pārskats. 2003.
41. Mārkalnes pagasts. Pagasta iedzīvotāju aptaujas rezultāti. 2002.-2003. SIA „Latenta”. Rīga. 2003.
42. Rajona nozīmes valsts aizsargājamie objekti Alūksnes rajonā. Latvijas dabas un pieminekļu aizsardzības biedrības Alūksnes rajona nodaļa. Alūksne. 1982.
43. Latvijas Statistikas institūta materiāli. Rīga. 1994. - 2003.
44. Mārkalnes pagasta padomes materiāli
45. Ziemeļvidzemes reģionālās attīstības fonda materiāli